

23.08.2023

Diaarinumerot

21362/03.04.04.04.19/2021

21403/03.04.04.04.19/2021

Asia	Valitus ympäristölupa-asiassa
Muutoksenhakijat	1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2. Isape Oy
Luvan hakija	Isape Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta 18.10.2021
(13.10.2021 § 92)

Johtokunta on hylännyt Isape Oy:n ympäristölupahakemuksen toiminnalle, jossa otettaisiin vastaan, varastoitaisiin ja käsiteltäisiin rakennus- ja purkujätettä, valmistettaisiin multaa, läjitettäisiin ylijäämämaita ja otettaisiin vastaan ja käsiteltäisiin maa- ja metsätaloudesta peräisin olevaa puuainesta sekä hyödynnettäisiin jätteitä alueen maarakentamisessa Kempeleen kunnan Juurussuolla kiinteistöllä Lisä-Kuismo 244-401-20-42.

Päätöksen perustelujen mukaan alue on yleiskaavassa varattu maa- ja metsätaloukseen. Suunnitteilla oleva toiminta on luonteeltaan kiertotalous- ja teollisuustoimintaa. Alueen läheisyydessä sijaitsee pientaloalue. Toiminnasta aiheutuisi merkittäviä haittoja asutustoiminnalle, ympäristölle sekä kyläalueen kehittämiselle. Toiminta muuttaisi alueen maaseutumaisesta luonnetta. Lisääntyvä liikenne kasvattaisi onnettomuusriskiä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa*1. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus*

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on vaatinut valvontaviranomaisena, että valituksenalainen päätös on kumottava ympäristönsuojelulain vastaisena ja asia on palauttava Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnalle uudelleen käsittelyä varten.

ELY-keskus on perustellut vaatimustaan muun ohella seuraavasti:

Johtokunta on hylännyt hakemuksen esittelijän esityksestä poiketen päätöksen perusteluista ilmenevästi.

ELY-keskus on viitannut ympäristönsuojelulain 12 §:ään sekä maankäyttö- ja rakennuslain 35 ja 50 §:iin ja todennut, että ympäristölupahakemuksen mukaisella hankealueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava 2020. Hakemuksen mukainen alue sijoittuu kaavassa käyttötarkoitusmerkinnällä M osoitetulle alueelle eli maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Hankealueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Alueella, jossa on voimassa vain oikeusvaikutteinen yleiskaava, ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ympäristönsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen 214/2013 (s. 92) 12 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus vaihtelisi maankäyttömuodoittain ja esimerkiksi maa- ja metsätalouteen osoitetulle alueelle aluevarauksen pääkäyttötarkoituksen yhteyteen soveltuvan toiminnan sijoittaminen olisi mahdollista.

Toiminta, jolle ympäristölupaa on haettu, on luonteeltaan kiertotaloustoimintaa. Toiminnassa käsitellään pilaantumattomia maa-aineksia ja maa- ja metsätaloudesta peräisin olevaa puuainesta sekä jätteitä, joita hyödynnetään hankealueen kenttien ja sisäisten teiden rakentamisessa, tai joita voidaan toimittaa muualle hyödynnettäväksi muun muassa maarakentamisessa. Hakemuksen mukainen jätteiden käsittely ei ole rinnastettavissa teolliseen toimintaan. Koska yleiskaavan ohjausvaikutus on yleispiirteinen ja kaavamerkinnällä osoitetulle alueelle on mahdollista sijoittaa aluevarauksen pääkäyttötarkoituksen yhteyteen soveltuvaa toimintaa, hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittuminen alueelle ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Päätöksen perusteluissa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella johtokunta on katsonut toiminnasta voivan aiheutua merkittäviä haittoja asutustoiminnalle, ympäristölle sekä kyläalueen kehittämiselle. Päätöksestä ei ylipäätään käy ilmi lupaharkinta eikä lupahakemuksen epäämisen tarkemmat perustelut. Päätös on puutteellisesti perusteltu. Esittelijän esittelemän lupapäätöksen valmistelussa on lupaharkinnan perusteet, mukaan lukien kaavalliset esteet, tutkittu asianmukaisesti ja annettu riittävät lupamääräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

2. Isape Oy:n valitus

Isape Oy (jäljempänä yhtiö) on vaatinut, että valituksenalainen päätös on kumottava puutteellisesti perusteltuna ja ympäristönsuojelulain vastaisena ja yhtiölle on myöntävä hallinto-oikeudessa sen hakemuksen ja ympäristötoimen esittämien lupamääräysten mukainen ympäristölupa valituksessa esitetyn mukaisesti muutettuna sekä toiminnan aloittamislupa. Lisäksi on pyydetty, että

hallinto-oikeus vahvistaa, että alueen pintakuorintamateriaali voidaan hyödyntää ilman erillistä lupaa, koska tuolta osin kysymys ei ole maa-ainesten ottamisesta ja ettei kenttien ja teiden rakentamiselle tule hakea hyväksyntää Kempeleen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Yhtiö on lisäksi vaatinut, että hallinto-oikeus velvoittaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut ja asianosaiskulut hallinto-oikeudessa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen alkaen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa. Valitukseen oheistetun laskelman mukaan oikeudenkäyntikulujen määrä tähän saakka on 2 520,00 euroa (arvonlisäveron osuutta ei vaadita) ja asianosaiskulut (yhtiön toimitusjohtajan ajankäyttö/menetetty työaika) 1 520 euroa.

Ympäristötoimen esittämiä lupamääräyksiä on luvan myöntämisen yhteydessä vaadittu muutettavaksi hakemuksen mukaisiksi seuraavasti:

On todettava, ettei hakettaminen ja muu metsäperäisen puuaineksen käsittely ole ympäristölupaa vaativaa toimintaa eivätkä ympäristöluvan aikarajat ja määrille asetetut rajat koske tuota toimintaa. Lisäksi on todettava, metsäperäisen puuaineksen käsittelyn osalta vain toissijaisesti, että alueen rakentamisvaiheessa kentällä 1 saa tehdä alueella hyödynnettävän betonin, tiilen ja asfalttijätteen murskausta ja myöhemmin varsinaisessa toimintavaiheessa risujätteen (metsäperäisen puuaineksen) hakettamista arkisin (ma-pe) kello 7–22 välisenä aikana. On todettava, että kenttien 2 ja 3 alueella ja tiealueilla tapahtuvaa maarakentamista, maa-aineksen seulontaa, maankaatopaikalle tapahtuvaa läjitystä ja alueen tasausta saa harjoittaa arkisin (ma-pe) kello 7–22 ja että kentällä 3 saa sen valmistumisen jälkeen harjoittaa betonin, tiilen ja asfaltin murskausta ja metsäperäisen puuaineksen ja jätekantojen sekä lajittelemattoman rakennuspurkujätteen murskausta tai haketusta arkisin (ma-pe) kello 7–22.

Yhtiö on perustellut vaatimuksiaan muun ohessa seuraavasti:

Yhtiö on viitannut ympäristöluvan myöntämisen perusteina ympäristölupahakemukseensa liitteineen sekä kaikilta osin Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnalle tehtyyn esittelijän päätösesitykseen ja ympäristöjohtajan johtokunnan hylkävään päätökseen jättämään eriävään mielipiteeseen. Yhtiö on päätösesityksen kanssa eri käsityksessä ainoastaan vähäisistä lupaehdoista, jotka on käsitelty edellä vaatimuskohdassa.

Luvan tarkoittamista toiminnoista ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamia vaikutuksia. Luvan myöntämiselle on siten edellytykset. Myöskään eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapurille taikka lähistöllä asuvalle ei aiheudu.

Hylkäävä päätös on virheellinen sekä asiaan vaikuttamattomin seikoin ja puutteellisesti perusteltu. Perustelujen vajavaisuus ja puutteellisuus selittyy

yhtiön käsityksen mukaan sillä, että lautakunnan jäsenet ovat vastoin asiantuntevan esittelijän päätösehdotusta päättäneet hylätä hakemuksen.

Lyhyissä hylkäysperusteluissa on ensin käsitelty alueen yleiskaavan sisältöä. Se, että alue on yleiskaavassa varattu maa- ja metsätalouuskäyttöön, ei estä luvan myöntämistä haetulle toiminnalle.

Alueella, jolla on voimassa vain yleiskaava, ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ympäristönsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen mukaan yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus vaihtelee maankäyttömuodoittain. Maa- ja metsätalouteen osoitetulle alueelle aluevarauksen pääkäyttötarkoituksen yhteyteen soveltuvan toiminnan sijoittaminen on mahdollista. Tällaisesta on nyt kysymys.

Hakemus tarkoittaa luonteeltaan kiertotaloustoimintaa. Siinä käsitellään pilaantumattomia aineksia. Kysymys ei ole teollisesta toiminnasta eikä sitä tule sijoittaa teollisuusalueelle, vaan toiminnan on katsottava rinnastuvan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Haetun luvan myöntäminen ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Valituksessa on lisäksi viitattu siihen, että Oulun seudun ympäristötoimi-liikelaitos on myöntänyt lupia maiden läjittämiseksi ja myös jätteiden vastaanotolle sekä käsittelylle vastaavanlaisen yleiskaavan voimassa ollessa. Lisäksi on huomioitava korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu KHO 2021:58.

Hakemuksen hylkäämistä on perusteltu sillä, että alueen läheisyydessä sijaitsee pientaloalue ja että toiminnasta aiheutuisi haittaa asutustoiminnalle. Tämäkin peruste on virheellinen. Toiminnan harjoittamisalueiden välittömässä läheisyydessä ei ole omakotitaloja eikä muutakaan asutusta. Pölyn kulkeutumisen estämisen sekä meluhaittojen torjumisen osalta on lupahakemuksessa esitetty kattavat selvitykset, jotka on käsitelty päätösesityksen perusteluissa. Tämä osoittaa myös, ettei laissa eräistä naapurussuhteista tarkoitettuja haittoja aiheudu. Huomattava on myös luvan tarkoittamien alueiden pituus ja toimintojen sijoittuminen etäälle asutuksesta alueen toiselle laidalle.

Toiminnasta ei aiheudu haittoja asutustoiminnalle, ympäristölle taikka kyläalueen kehittämiseksi. Hylkäävän päätöksen päinvastaiset, perustelemattomat kirjaukset, ovat virheellisiä ja hyvä hallintotavan vastaisesti puutteelliset.

Yhtiön hakemuksen tarkoittaman kiinteistön läheisyydessä ei sijaitse kouluja, päiväkoteja taikka vastaavia herkkiä kohteita.

Päätösesityksessä on kattavasti käsitelty ympäristövaikutukset ja toimet niiden vähentämiseksi. Johtopäätökset ovat yksiselitteisiä ja osoittavat, ettei lupaehtojen mukaisesti toimittaessa johtokunnan hylkäävän päätöksen perustelujen mukaisia vaikutuksia syntyisi. Kysymys on ainoastaan pilaantumattoman aineksen käsittelystä. Toiminnassa ei käsitellä myöskään

jäteaineita, jotka lisääisivät pieneläinkantaa. Hakemuksen tarkoittamalla toiminnalla ei ole vaikutuksia yleiseen viihtyvyyteen, ihmisten terveyteen, luonnonsuojeluarvoihin tai rakennettuun ympäristöön.

Hakemuksessa sekä luvan myöntämistä esittävässä päätösesityksessä on käyty kattavasti läpi toiminnan ympäristövaikutukset. Esittelijän päätösesityksen perustelut jo itsessään osoittavat hylkäävän päätöksen perustelut virheellisiksi.

Hylkäävän päätöksen perusteluissa on väitetty lisääntyvän liikenteen kasvattavan onnettomuusriskiä. Tältä osin on syytä huomata, ettei ympäristölupa-asian käsittelyn yhteydessä ratkaista liikennöintiin tai liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita. Hylkäävää päätöstä on perusteltu seikoilla, joilla ei ole vaikutusta haetun luvan myöntämistä koskevassa harkinnassa.

Hakemuksen tarkoittama liikenne tarkoittaa noin viittäkymmentä rekka-autoa vuorokaudessa. Kysymys on siten hyvin vähäisestä ja käytännössä merkityksettömästä lisäyksestä verrattuna nykyiseen varsin runsaaseen liikennevirtaan. Liikennöinti sijoittuu kokonaan Väyläviraston ylläpitämälle kantatieverkolle.

Alueen liikenneverkostoa käytetään jo nykyisellään maa- ja metsätalouden raskaan kaluston liikennöintiin. Lupahakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutuksellista merkitystä liikenteen määrälle eikä mitään vaikutusta onnettomuusriskiin.

Toimintaa tulee voida harjoittaa arkisin kello 7–22, kuten hakemukseen on kirjattu. Toiminnasta ei huomioiden esimerkiksi tehtävät pöly- ja melusuojaustoimet aiheudu melua eikä muutakaan häiriötä. Lisäksi on huomattava, ettei kuljetus-/lastaustoiminta taikka maa- ja metsätaloudesta syntyvien materiaalien käsittely ole ympäristöluvanvaraista. Esimerkiksi huoltovarmuuden turvaaminen vaatii, että puuperäisiä polttoaineita voidaan ajaa tarvittaessa kaikkina vuorokauden ja viikonpäivien aikoina lämpövoimalaitoksille.

Yhtiölle on samassa kokouksessa §:n 97 kohdalla myönnetty maa-aineksen ottolupa kuoria pintamateriaalit ympäristölupahakemuksen tarkoittamalta alueelta ympäristölupahakemuksen mukaisen toiminnan vaatimassa laajuudessa ja syvyydessä. Alueelle rakennetaan peltomullan kuorimisen jälkeen maarakentamiseen soveltuvista jätemateriaaleista kantavat käsittely- ja varastokentät ympäristöluvan tarkoittamaa toimintaa varten. Edellä lausuttu tarkoittaa sitä, ettei kysymyksessä ole maa-aineslain tarkoittama maa-ainesten ottaminen, vaan edellä kerrottua maa-aineksen ottamista ja käsittelyä koskeva lupa sisältyy jo nyt käsiteltävään ympäristölupaan. Maa-ainesta otetaan vain ympäristöluvan tarkoittaman toiminnan vuoksi ja sitä varten. Lisäksi ja myös erityisesti tulee huomioida maa-aineslain 2 §, minkä mukaan tuo laki ei koske rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamista ja hyväksikäyttöä, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan.

Esittelijän päätösesityksen vaatimus kenttien ja teiden rakentamiselle rakennusvalvontaviranomaiselta haettavasta luvasta perustuu virheelliseen laintulkintaan eikä vaatimukselle ole perusteita. Luvan tarkoittaman toiminnan vuoksi ei ole tarpeen rakentaa tontille mitään erityisiä rakennelmia. Maan kantavuuden parantamista ei tällaisena rakennelmana taikka siihen verrattavana voida pitää. Esimerkiksi maa-aineksen käsittelyalueilla, joissa myös maapohjan kantavuutta tulee vahvistaa, ei vakiintuneen käytännön mukaisesti vastaavaa vaatimusta luvan hakemiselle ole asetettu.

Yhtiö on valituksessaan lisäksi viitannut oikeustieteen tohtori Aleksii Heinilän kirjoitukseen (Edilex 2020/32).

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Oulun kaupungissa ja Kempeleen kunnassa. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta.

Kempeleen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Kempeleen kunnalle, Tyrnävän kunnalle, Fingrid Oyj:lle ja Oulun Seudun Sähkölle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksista. Vastineita ei ole annettu. Fingrid Oyj on lisäksi erikseen ilmoittanut, ettei se anna vastinetta valitusten johdosta.

Isape Oy:lle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valituksen johdosta. Yhtiö on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Oulun seudun ympäristötoimi on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa on esitetty seuraavaa:

Hakettaminen ja muu metsäperäisten jätteiden käsittely on ympäristöluvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan, koska toiminnasta saattaa aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta. Lähin asutus on Pikkaralantien toisella puolella suhteellisen lähellä, 135 metrin ja 190 metrin etäisyydellä. Toiminta-aikaa ja metsäperäisen jätteen määrää koskevilla lupamääräyksillä varmistettaisiin, ettei toiminnoista aiheudu naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta rasisitusta.

Kempeleen kunnan rakennusvalvontaviranomainen ratkaisee kenttien ja teiden rakentamisen lupien tai ilmoitusten (esimerkiksi toimenpidelupa tai -ilmoitus) tarpeen maankäyttö- ja rakennuslain ja kunnan rakennusjärjestyksen perusteella. Päätösesityksen määräys ja asiaa koskevat perustelut on muotoiltu siten, että niistä ilmenee asian varsinainen ratkaisija, eikä asiaa näin ollen ole tarpeen käsitellä valitusviranomaisessa. Ympäristötoimi on katsonut tarpeelliseksi sisällyttää päätösesitykseen määräyksen maankäyttö- ja rakennuslain mahdollisesta lupien tarpeesta informatiivisena. Hakija on hakenut ja saanut vuonna 2018 hakemuksen mukaiselle varastoaluekentälle 1

ja Pikkaralantien suuntaiselle vallille Kempeleen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta maisematyöluvan. Ympäristötoimen käsityksen mukaan myös muut kentät voivat tarvita vastaavan luvan.

Yhtiö on hakenut pintakuorintamateriaalien hyödyntämiselle maa-aineslupaa, joka on myönnetty Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan päätöksellä 13.10.2021 § 97. Maa-ainesluvan tarvetta koskeva vaatimus tulisi esittää hakemalla muutosta kyseiseen päätökseen Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Kyseinen päätös on lainvoimainen, joten edellä mainituista syistä johtuen vaatimusta ei ole tarpeen käsitellä tässä yhteydessä.

Vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on hylättävä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle. Valituksessa esitetyillä perusteilla päätöksenteossa ei ole sellaista virhettä, jonka perusteella valittajan oikeudenkäyntikulut tulisi korvata.

Riitta Mäntymaa on antanut vastineen yhtiön valitukseen ja esittänyt valituksen hylkäämistä kaikilta osin sekä valituksenalaisen päätöksen saattamista lainvoimaiseksi. Vastineessa on lisäksi tuotu esiin muun ohessa seuraavaa:

Toteutettava maa-aineksen hakettaminen uudeksi tuotteeksi ja rakennusjätteen jalostus on luvanvaraista, kun se tapahtuu maa- ja metsätalousalueella keskellä asutusta. Lisäksi suunniteltu tuotantotoiminta ei ole satunnaista, vaan oikeutus toiminnalle haetaan ajalle 7–22 ja viitenä päivänä viikossa. Määrittelyn mukaan teollisuustoiminta on raaka-aineen (tässä maa- ja metsäaineksen) jalostamista uudeksi tuotteeksi. Rakennusjätteen murskaaminen ja aineiden kasaaminen on kaatopaikkatoimintaa, joka vaatii omat lupansa. Näitä kumppaakaan toimenpidettä ei tule sallia keskellä asutusta.

Vastineessa on kiinteistön arvonalenemiseen liittyen esitetty, että ympäristö ja siellä vallitsevat olosuhteet, kuten puhtaus, rauha, ulkoilumahdollisuudet ja harrastukset, merkitsevät paljon tällä alueella asuville tai tänne muuttaville. Kodin arvon merkitys tai sen puute kulminoituu aikaan, kun on pakko myydä kotinsa, ja aletaan miettiä kiinteistön jälleenmyyntiarvoa. Oikeammin onko sitä enää jäljellä, kun vajaan kilometrin päässä on teollisuusalue murskaamoinen.

Erikoista valituksessa on väite siitä, ettei meluhaittaa tule olemaan lähiseudun asukkaille, koska murskaamon läheisyydessä ei ole omakotiasutusta. Murskaamoalueen joka sivulla on kiinteistöjä. Lähimmät kiinteistöt sijaitsevat tien toisella puolella ja alueen 3 lähellä, etäisyys omakotitaloihin alle 200 metriä, ja 500 metrin päässä on pientaloalue, lisäksi toisella sivulla on läheisyydessä ratsastuskoulu ja sen hevoslaitumet, etäisyys noin 300 metriä.

Kilometrin säteellä on kolmisenkymmentä kiinteistöä ja kahden kilometrin säteellä asutusmäärä vain kasvaa. Perustelu murskaamotoiminnan aiheuttamasta häiriöstä asukkaille on oikeutettu. Murskaamoalue on keskellä asutusaluetta, niin Tyrnävän kuin Kempeleenkin puolella.

Maaseutuympäristö on hiljaista, joten melu kuuluu häiritsevänä. Peltomaisemissa melu kulkeutuu kilometrejä, kun ei ole luonnollisia esteitä. Usealle suunnalle ainoat ääniesteet ovat omakotiasujien omilla tonteilla kasvavat puustot. Vastineessa on kysytty, miten kohtuuton haitta mitataan ja voidaan väittää, ettei murskaustoiminnasta aiheudu minkäänlaista haittaa lähistön asukkaille. On tunnettu tosiasia, että melu on merkittävä stressitekijä ja uhka terveydelle. Moni kaupungista maalle muuttanut etsii asuinympäristöltään rauhaa ja hiljaisuutta, josta alueella on saatu nauttia jo vuosia ja jonka asiantilan on toivottu jatkuvan.

Melun rasittavuutta asukkaille lisää se, ettei melun määrä ja kesto ole ennakoitavissa. Hakemuksessa on haettu oikeutta toimia 7–22 viitenä päivänä viikossa. Vastineen antajan ymmärryksen mukaan pääosa murskaustoiminnasta tapahtuu kesäaikana, jolloin alueen asukkaat ovat itsekin ulkosalla.

Ei ole luvan hakijan määriteltävissä, onko murskaustoiminnasta haittaa alueen asukkaille, yleiseen viihtyvyyteen tai ympäristöön. Sen määrittävät alueella asuvat ihmiset. On myöskin turha määritellä alue maankäyttöalueeksi, silloin tavoitteena on ehkä halu vähätellä murskaamon tosiasiallista vaikutusta ympäristöön ja sen asukkaisiin.

Suunnitellun teollisuustoiminnan vieressä olevat tontit likaantuvat pölystä, styroksista, muovijätteestä, lasivillasta ynnä muusta sellaisesta materiaalista. Yrittäjä on luvannut hoitaa velvoitteensa, ettei materiaalia joutu toisten maaomistajien tonteille ja hänellä on myös velvoite puhdistaa alueet sinne levinneestä roskasta, mutta tehtävä on yhdelle ihmiselle mahdoton kaiken muun toiminnan lisäksi.

Juurussuon peltomaisemassa tuulet pääsevät puhaltamaan voimakkaasti. Maa- ja rakennusjätteen käsittelyalueen aitaaminen/maavallit eivät riitä, sillä aidatulle alueelle kehittyy pyörrevirtauksia, jotka levittävät haitta-aineet laajoille alueille. Tapahtunut ja tapahtuva metsien harvennus alueella lisää tuulen vaikutusta pölyn leviämiseen.

Pölyn leviämisen estämiseksi on ilmeisesti suunnitelmissa kastelu, mutta riittääkö ojissa oleva vesi kastelemaan käsiteltäviä maamassoja/rakennusjätettä, entä jos sateita ei ole ja ojat ovat kuivina. Viime kesän kuivuus toi esille sen, miten pöly leviää sorateilla henkilö- ja rekkaliikenteen nostattamana peltoalueille kymmeniä metrejä maantiestä.

Vaikka kuormat tulee peittää, on vaarana, että teille ja ojiin pääsee tippumaan jäteainesta, joka on vaaratekijä muulle liikenteelle. Juurussuolla tiet ovat kapeita sorateita, joilla juuri ja juuri voidaan kohdata vastaantuleva liikenne

turvallisesti. Lisäksi teiden kunto on jo nyt ala-arvoinen, pölyävä, kuoppainen ja reunoiltaan peittävä eikä kestä kasvavaa raskasta liikennettä.

Kun hakemuksessa on otettu esille liikenteen vähäinen kasvu, 5–10 ajoneuvoa, kannattaako toiminnan vähäisyyden vuoksi perustaa uusi murskaamo kaukana käyttökohteista. Ei ole tiedossa mistä käsiteltävä murskausjäte tai rakennusjäte tuodaan Juurussuolle ja kuinka kauan materiaalia saadaan tältä alueelta ja jatketaanko raaka-aineen kuljetusta Pudasjärveltä, Kuusamosta vai Kainuusta. Nämä muutamat oletetut maakuormat voidaan ajaa suoraan Ruskon murskaamoon.

Huoltovarmuuden turvaaminen onnistuu parhaiten siten, että puuperäinen polttoainesäiliö toimitetaan käsiteltäväksi suoraan sinne, missä lähin lämpövoimalaitos sijaitsee eli Oulun kaupunkiin, jonne matka Juurussuolta on noin 30 kilometriä. Maa-aines toimitetaan ensin käsiteltäväksi Ruskon murskaamon toimipisteeseen, joka on jo toiminnassa ja sieltä edelleen lämpövoimalaan. Säästyy maa-ainesten moninkertainen ja laaja-alainen kuljettaminen paikasta toiseen, säästyy arvokasta polttoainetta ja aikaa.

Liittyen alueen vapaa-ajankäyttöön Juurussuon, Pikkaralan ja Madekosken alueelta löytyvät metsästysmaat pien- ja suurriistan metsästykseseen. Vastineessa on kysytty, millainen vaikutus alueen likaantumiseen on tähän sekä marjastukseen, sienestykseen tai muutoin luonnossa liikkumiseen. Alue on myös viljelyaluetta, jolla on merkitystä ruoantuotantoon niin ihmisille kuin eläimille. On muistettava, että vajaan kilometrin etäisyydellä murskaamosta toimii hevostila/ratsastuskoulu Tallinmäki. Hevoset ratsastajineen liikkuvat Juurussuon kapeilla teillä autoliikenteen joukossa. Läheltä piti -tilanteita on ollut ja liikenteen kasvu voi vaikuttaa ratsastuskoulun menestykseen. Hevosten laidunmaat ovat lähellä murskaamoaluetta. Välissä on vain pieni metsäkaistale. Kasvava pölymäärä ja roskat saattavat liata myös hevosten laidunmaat.

Vaihtoehtona Juurussuon alueelle yrittäjällä on vastaavanlainen toimipiste Oulun kaupunginosassa Ruskossa. Oulun kaupunki on keskittänyt jätteenkäsittelyn Ruskoon ja siellä Isape Oy:llä on valmiina toimitilat ja toiminta maa- ja rakennusjätteen käsittelylle. Ajatus siitä, että maa-aines tulee käsitellä siellä missä se syntyy, on rakentava ja edistysellinen, mutta se ei sovi Juurussuon alueelle.

Eija Ollila ja Eero Ollila ovat antaneet vastineen ja ilmaisseet vastustavansa Isape Oy:n jätteenkäsittelyalueen rakentamista ja jätteenkäsittelytoimien aloittamista Juurussuolla. Alueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava ja se on merkitty maa- ja metsätaloustalouden käyttöön. Juurussuolla on noin 200 omakotitaloa. Pikkaralantie on soratie ja varsinkin talviaikaan erittäin kapea. Kelirikon aikaan tie on huonossa kunnossa. Kesäaikaan myös voimakas pöly vaikeuttaa varsinkin jalankulkijoita ja pyöräilijöitä. Kevyen liikenteen väylää ei ole. Lähin omakotitalo on 150 metriä suunnitellusta jätteenkäsittelyalueesta. Lähietäisyydellä on lisäksi useita vakituksessa asuinkäytössä olevia taloja. Kylällä on paljon lapsiperheitä. Toiminnasta aiheutuisi erittäin raskas

ympäristöhaitta. Yrityksellä on tietävästi jo Oulun Ruskossa jätteenkäsittelytoimintaa.

Seija ja Seppo Karvonen, Tero ja Tarja Karvonen sekä Tiina Karvonen ja Mariell Kumm ovat antaneet vastineen ja tuoneet esiin, että heidän kiinteistönsä sijaitsevat 350 ja 850 metrin päässä suunnitellusta materiaalin- ja jätteenkäsittelyalueesta, sekä ilmaisseet huolensa toiminnasta aiheutuvasta melusta ja saastehaitasta sekä lisääntyvän raskaan liikenteen aiheuttamasta tien kunnan huononemisesta ja liikkumisen vaarantumisesta. Pikkaralantie on nykyiselläänkin kapea, kelirikkoinen ja huonokuntoinen vuoden ympäri eikä tule kestävään jatkuvaa rekkaliikennettä. Alueen luontoarvot sekä perinnemaisema vaarantuvat, mikäli jätteenkäsittely ja -kuljetus aloitetaan. Vaikka alue on suhteellisen lähellä Oulua, on alueella rikas eläinkanta, ja alueen luontoarvo on kiistaton. Toimintaa ei tule sallia tälle alueelle.

Aira Piekkari on antanut vastineen ja ilmoittanut vastustavansa Isape Oy:n jätteenkäsittelyalueen rakentamista ja jätteenkäsittelytoiminnan aloittamista Juurussuolla. Juurussuo on Tyrnävän ja Kempeleen kuntiin kuuluva kylä, jossa on omakotitaloja noin 200. Lähin asuintalo suunnitellusta jätteenkäsittelylaitoksesta sijaitsee noin 150 metrin päässä. Kylällä asuu myös paljon lapsiperheitä. Juurussuo on luokiteltu maa- ja metsätalousalueeksi. Pikkaralantie on soratie, joka on kelirikon aikaan erittäin huonossa kunnossa. Talvisin tie aurataan traktorilla. Tie on niin kapeaksi aurattu, että jos esimerkiksi rekka tulee vastaan, niin vastaantulevan täytyy pysähtyä. Tiellä ei ole kevyen liikenteen väylää. Tie ei kestä toiminnasta aiheutuvaa lisääntyvää raskasta liikennettä. Lisäksi toiminnasta aiheutuu lähiasukkaille ja koko kylälle melu-, noki-, savu- ynnä muita haittoja. Toiminta kuuluu teollisuusalueelle.

Merja Piekkari on antanut vastineen yhtiön valituksesta ja tuonut vastineessaan esiin muun ohessa seuraavaa:

Juurussuo on noin 200 asukkaan asuttama kylä, joka kuuluu osin Kempeleen kuntaan ja osin Tyrnävän kuntaan. Juurussuo on luokiteltu maa- ja metsätalousalueeksi molempien edellä mainittujen kuntien osalta.

Vastineen antajan kotina käyttämä kiinteistö sijaitsee 350 metrin etäisyydellä suunnitellusta materiaalin- ja jätteenkäsittelyalueesta. Lähin asuinrakennus sijaitsee 150 metrin päässä.

Huolena ovat muun muassa toiminnasta aiheutuvat saaste- ja meluhaitat, varastoitavien aineiden helposti syttyminen, sekä lisääntyvä raskasliikenne Pikkaralantiellä. Pikkaralantie on kapea soratie, joka on keväisin ja syksyisin kelirikkoinen ja huonosti hoidettu.

Lasten tiellä liikkuminen (muun muassa koulukyyti, vapaa-aika) vaarantuu lisääntyvästä raskaasta liikenteestä huomattavasti. Lisäksi lyhyestä etäisyydestä johtuen muun muassa savu-, lika-, pöly- ja meluhaitat ovat todennäköisiä seurauksia toiminnan aloittamisesta.

Lähiasukkaiden nähtävillä olisi toimitettava suunnitelma työn suorittamisen aikatauluista ja jätteenkäsittelyalueen suunnitelma jätteen käsittelyn eri menetelmistä sekä tietoa siitä, mitä vaikutuksia eri menetelmillä on Juurussuon asukkaille.

Vastineessa on viitattu ympäristönsuojelulain 39 §:ään ja esitetty, että Isape Oy:n ympäristölupahakemuksesta ei käynyt ilmi mihin aineistoon ja arviointiin ilmoitetut tiedot perustuvat. Lisäksi maaperän pilaantumisen ja pohjavesialueen lähietäisyyden vuoksi toiminnan vaikutus ympäristöön on huomioitava kokonaisvaltaisesti ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta on taattava esimerkiksi esittelemällä lähiasukkaille päästö- ja tarkkailutiedot sekä ympäristönsuojelulain 210 §:ään viitaten ympäristön laatutiedot. Vastineessa on viitattu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ään ja esitetty, että toiminnasta aiheutuu lainkohdan tarkoittamin perusteluin kohtuutonta räsitusta ja haittaa. Ympäristönsuojelulain 82 §:n mukaista maaperän- ja pohjaveden perustilaselvitystä ei ole ollut raja- ja lähiasukkaiden nähtävillä.

Toimintaa ei voida toteuttaa näin lähellä vakituista asutusta. Lisäksi lähiseudun asukkaille esitetty ympäristölupahakemuksen kuulutus on tiedoiltaan hyvin niukka, eikä siitä saa tarpeeksi kokonaisvaltaista käsitystä toiminnan vaikutuksista niin ympäristöön kuin lähiseudun asukkaisiin. Lisäksi siinä on väärää tietoa asutuksen etäisyyksistä ja määristä.

Riina ja Raimo Karvonen ovat antaneet vastineen yhtiön valitukseen ja tuoneet esiin muun ohessa, että Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen päätös on perusteltu, sillä Isape Oy:n Pikkaralan Ecofuel -toiminnan laajentaminen Lisä-Kuismon tilalle aiheuttaisi huomattavia ympäristöhaittoja sekä räsitusta koko Juurussuon kylän alueelle ja ennen kaikkea tilan lähinaapureille, joista lähimpänä, noin 150 metrin päässä sijaitsee vastineen antajien oma tila maa-alueineen ja asunkiinteistöineen.

Juurussuon kylän alue on kaavaltaan maa- ja metsätalousaluetta. Alueella ei ole teollista toimintaa, ainoastaan omakotitaloja ja ratsastuskoulu hakoineen ja laitumineen. Ympäristö on erityisen rauhallista ja hiljaista, mikä on ollut myös perusteena asunpaikan valinnassa.

Vastineen antajien kiinteistö sijaitsee Isape Oy:n tonttia vastapäätä kapean peltoaukean toisella puolella, joten melu- ja pölyhaitat tulisivat kohdistumaan ja kuormittamaan heidän maa- ja piha-alueitaan merkittävästi tuottaen kohtuutonta asuin ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden laskua.

Isape Oy:n lupahakemuksissa ei ole selkeästi ja luotettavasti osoitettu, kuinka estetään melun ja pölyn leviäminen teknisesti ja mitkä ovat toiminnasta aiheutuvat todelliset melu- ja pölymäärät. Jätteenkäsittelylaitoksen kentät rakennetaan vastineen antajien saaman tiedon mukaan ympäröivää maastoa korkeammalle, mikä tulee edesauttamaan pölyn leviämistä tuulen mukana. Maa-aineiset vallit rajoittaisivat pölyn kulkeutumista, mutta hakemuksen mukaan meluvalli tulisi olemaan ainoastaan alueen itäpuolella, Pikkaralantien suuntaisesti. Tämä ratkaisu on riittämätön rajoittamaan melun ja pölyn

kulkeutumista. Ympäröivää puustoa ei niin ikään voida huomioida melua tai pölyä vaimentavana tekijänä, koska metsäpalstojen harvennus- ja raivaustoimintaa on toteutettu Pikkaralantien varressa olevilla metsäpalstoilla kuluneen vuoden aikana runsaasti. Myös vastineen antajien sekametsäpalstan metsänhoidollinen hakkuu on toteutettu kevättalven 2022 aikana. Lähimmistä omakotitaloista kaikki sijaitsevat korkeammalla kuin kohdealue, joten suunnitelmassa mainittu kolmemetrinen meluvalli ei ole lähelläkään riittävän korkea.

Isape Oy:n hakemuksessa toiminnan pölyhaitoista ja niiden hallinnasta on kerrottu varsin puutteellisesti. Pölyämistä on aiottu estää esimerkiksi käsiteltävien materiaalien peittämisellä tai kostuttamisella. Alueella ei ole vedenottopistettä. Lisäksi olisi syytä selvittää, kuinka kostuttaminen käytännössä toteutetaan, paljonko vettä alueelle on varattava pölyämisen estämiseksi ja jos alueella ei toimita päivittäin, kuinka pölyämistä voidaan seurata ja reagoida siihen riittävillä toimenpiteillä.

Naapuritilallisille ei ole myöskään tarkemmin kerrottu, mitä haitta-aineita pöly voi sisältää ja onko sillä mahdollisia terveysvaikutuksia. Vastineessa on kysytty, voiko ympäröiviltä pelloilta enää kerätä eläinrehua tai marjoja ja aiheutuuko toiminnasta haittaa myös omaisuuden käytölle.

Varsinaisen tontilla tapahtuvan jätteenkäsittelyn lisäksi raskasliikenteen kuormista tulee leviämään pölyä ja tuhkaa teiden varsille. Hakemuksessa ei ole selvitetty myöskään sitä, kuinka alueelta lähtevien ajoneuvojen kuormien kasteleminen tullaan järjestämään.

Toiminnassa syntyy melua alueella vastaanotettavien materiaalien kuormien purkamisesta, käsittelystä sekä kuljetuksista. Melulähteinä olevien työkoneiden ja -laitteiden tyypilliset äänitehotasot (LWA) ovat seuraavat:

- mobiili hakemurskain 123 dB(A)
- pyöräkuormaaja 105...110 dB(A)
- kaivinkone 105...110 dB(A)
- kahmarikaivinkone 105...110 dB(A).

Jätteenkäsittelystä ja haketoiminnassa syntyvä melu on usein luonteeltaan iskumaista ja kapeakaistaista, jolloin se ei saa ylittää naapuritaloissa 55 desibelin melurajaa. Lisäksi tulee huomioida, että valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaan jätteenkäsittelyssä ja maa-ainestoiminnassa usein mukana oleva kivenmurskaamo ja rikutustoiminta on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Vastineen antajien aktiivisessa käytössä oleva pihamaa sijaitsee noin 150 metrin päässä lupahakemuksen kohteesta ja alle 300 metrin etäisyydellä sijaitsee myös viisi muuta vakituksessa asuinkäytössä olevaa kiinteistöä. Isape Oy:n toiminta ei siis sijaitse etäällä asutuksesta, kuten valitusperusteissa virheellisesti mainittiin.

Haketoiminnassa, kuormien purussa ja lastauksessa käytettävien työkoneiden meluhaitta ylittää myös melurajan.

Maisema- ja ympäristöhaitasta on esitetty, että jätteenkäsittely- ja maanottotoiminta rumentavat merkittävästi alueen idyllistä maalaismaisemaa ja kulttuuriperintöä sekä laskevat lähellä sijaitsevien kiinteistöjen ja tonttimaan arvoa. Haketoiminnan materiaalit ja risukasat rumentavat maisemaa, aiheuttavat näköesteitä ja levittävät pieneliöitä lähiympäristöön.

Melu-, pöly- ja maisemahaittojen ohella vastineen antajat ovat huolestuneita Isape Oy:n Ecofuelin sijoittamisesta Juurussuon kylälle sen tuoman raskasliikenteen takia. Alueen soratiet (Pikkaralantie, Haukka-ahontie, Juurussuontie, Tahkoseläntie) ovat kapeita ja näkemäesteisiä eli kaikilta teiltä löytyy lukuisia vaarallisia mutkia tai mäkiä. Lisääntyvä raskasliikenne vaarantaa tiellä liikkumisen niin lapsille kuin aikuisillekin – kävelijöille, pyöräilijöille, ratsastajille ja myös autoilijoille. Tiet ovat jo valmiiksi huonokuntoisia ja kuoppaisia sorateitä. Kelirikko aika ja routavauriot ovat jo nykyisillä liikennemäärillä merkittävä haitta kylälle. Lisääntyvä raskasliikenne huonontaisi teiden kuntoa entisestään tai pahimmillaan katkaisisi liikenteen kokonaan. Tästä konkreettisenä esimerkkinä kesällä 2021 toteutettu valtatie 22:n perusparannus, joka aiheutti kuorma-autoliikenteen hetkellistä kasvua Pikkaralantiella, kun kuorma-autot ajoivat Juurussuon kylän kautta asfalttimassaa valtatieyömaalle. Kylän soratieosuudelle jouduttiin ajamaan useita kuormia soravahvistetta, jotta niiden kantavuus kesti väliaikaisen kuormituksen, vaikka kyseessä oli kuiva kesäkausi. Isape Oy:n arvio päivittäisestä 50 kuorma-auton lisärasitteesta nykyisillä tieosuuksilla ja vaihtelevissa sääolosuhteissa tarkoittaisi teiden kunnan lopullista romahtamista.

Juurussuontien ja Pikkaralantien varrelta nousee koulukyyditykseen runsaasti lapsia ja nuoria. Kasvava raskasliikenne vaarantaisi valaisemattomilla tieosuuksilla myös heidän turvallisuuttaan merkittävästi. Vapaa-ajan liikkuminen kylän tieosuuksilla, mikä vakituisille kylän asukkaille on ollut yksi asuinviihtyvyyden keskeisistä tekijöistä, ei olisi raskasliikenteen lisääntyessä enää turvallista tai virkistävää. On erittäin yllättävää, ettei hakemuksessa ole huomioitu edellä mainittuja vaikutuksia liikenneturvallisuuden näkökulmasta lainkaan. Lasten itsenäinen liikkuminen kävellen tai pyöräillen kapealla kylätiellä rekkaliikenteen keskellä on kestämaton yhtälö.

Kaikki edellä mainitut asiat yhteisesti huomioiden Isape Oy:n lupahakemusten mukainen toiminta aiheuttaisi sekä naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta naapurustolle, että ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista kokonaisvaltaista ympäristön pilaantumista. Jätteenkäsittely- ja maainestointi kuormittaisi vastineen antajien idyllistä kotikylää ja sen maalaismaisemaa ja aiheuttaisi kohtuutonta kuormitusta lähinaapureille sekä melu-, pöly-, terveys- ja liikennehaittoina että vastineen antajien kiinteistön ja maa-alueen arvon laskuna. Edellytyksiä luvan myöntämiselle ei ole.

Timosen yhteismetsä c/o Timosen yhteismetsän hoitokunta on antanut vastineen yhtiön valitukseen ja vaatinut, että valituksenalainen päätös pidetään voimassa ja ettei Isape Oy:lle tule myöntää toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa Pikkaralan Ecofuelin materiaalin- ja jätteenkäsittelyalueen rakentamiselle ja toiminnalle. Mikäli ympäristölupa myönnetään, on se myönnettävä määräaikaisena ja asiassa on selvitettävä hankkeen ympäristövaikutukset ja toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä lupaviranomaisen on annettava mahdolliset ympäristönsuojelulain mukaiset määräykset. Viranomaisen on suoritettava alueella säännöllistä valvontaa. Lupaa ei tule myöntää jätemaiden eikä ylijäämämaiden osalta ja alueella käsiteltävien ja sille sijoitettavien jätteiden määrä on huomattavasti pienennettävä hakemuksessa ilmoitetuista määristä. Lupaa ei tule myöntää siten, että toimintaa saadaan harjoittaa kello 7–22 välisellä ajalla, vaan toiminta-aikaa tulee rajata.

Vaatimusten perusteina on esitetty muun ohessa seuraavaa:

Timosen yhteismetsä paikantuu kahdelta sivulta Isape Oy:n suunnitteleman jätteenkäsittelyalueen viereen ollen täten hankkeen välittömässä vaikutuspiirissä sijaintinsa vuoksi. Alue on yleiskaavassa varattu maa- ja metsätaloustalouksikäyttöön. Yhteismetsän alueet ovat pääasiassa talousmetsää.

Alueella, jolle Isape Oy:n materiaalin- ja jätteenkäsittelyalue on suunniteltu, ei ole teollista toimintaa; ympäristö on hiljaista ja rauhallista. Mikäli tällaiseen maaseutumaiseen ympäristöön perustetaan hakemuksessa kuvattu jätteenkäsittelylaitos, tulee se aiheuttamaan merkittävää ja ajallisesti pitkäkestoista haittaa laajalle alueelle ja haittaamaan kyläalueen kehittämistä tulevaisuudessa voimassa olevan Kempeleen kunnan strategisen linjauksen mukaisesti.

Isape Oy:n hakemuksessa kuvattu toiminta ei ole kaavan mukaista toimintaa, vaan kyse on ainakin rakennus- ja purkujätteen käsittelyn ja varastoinnin osalta teollisuustoiminnasta, ei maa- ja metsätaloustoiminnasta. Sijointupaikan valinnassa on huomioitava sijointupaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus. Aluetta, jolle lupaa haetaan, ei ole kaavoitettu teollisuus- eikä varastoalueeksi. Kyseinen alue on rauhallista ja hiljaista maaseutumaisemaa peltoineen, niittyineen ja hevoshakoineen. Alueella ei ole teollista toimintaa, ainoastaan omakotitaloja ja ratsastuskoulu hakoineen ja laitumineen. Lähimmät omakotitalot sijaitsevat ainoastaan 150 metrin päässä.

Isape Oy:n valituksessa on todettu, että vastaavan kaavatilanteen vallitessa on myönnetty lupa maiden läjittämiseen toiselle valituksessa mainitulle toimijalle. Todettakoon, että kyseisellä alueella ei vastaanoteta rakennus- eikä purkujätettä, ainoastaan ylijäämämaita ja kantoja ja hanke sijoittuu alueelle, joka kuuluu maa- ja kallioainesten ottamisen yleissuunnitelma-alueeseen. Lisäksi lähimmät talot ovat noin 1,6 kilometrin etäisyydellä. Sen sijaan Isape Oy:n nyt vireillä oleva hanke sijoittuu maaseutumaisen kyläyhteisön välittömään vaikutuspiiriin.

Arvioitaessa toimintaa kokonaisuudessaan sitä ei voida katsoa rinnastettavan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Toisin kuin valituksessa on annettu ymmärtää, rakennus- ja purkujätteen käsittely on teollista toimintaa, joka ei varsinkaan tällaisessa laajuudessa sovellu alueelle. Hakemus tulisi jo tällä perusteella hylätä kaavan vastaisena.

Vaikka hallinto-oikeus katsoisi toiminnan olevan kaavan mukaista, on hanke joka tapauksessa hylättävä sillä perusteella, että toiminnasta aiheutuisi merkittäviä haittoja kyläyhteisön asukkaille, alueen ympäristölle ja toiminta olisi vastoin kyläalueen kehittämisen suunnitelmaa.

Yhtiön valituksessa esitetystä poiketen ei voida pitää todennäköisenä, ettei toiminnasta aiheutuisi vaikutuksia alueelle. Meluhaitan osalta on esitetty, että kiinteistöllä tultaisiin harjoittamaan muun muassa rakennus- ja purkujätteen vastaanottoa, käsittelyä sekä puuaineksen vastaanottoa ja käsittelyä. Tällaisten materiaalien murskaus, seulonta, louhinta ja muu käsittely tulee aiheuttamaan meluhaittaa laajalle alueelle esitetyn 3 metriä korkean suojavallin rakentamisesta huolimatta. Valituksessa on vaadittu, että alueella tulisi saada harjoittaa toimintaa ma–pe kello 7–22. Tämä koskee rakentamisvaiheessa betonin, tiilen ja asfalttijätteen murskausta ja myöhemmin risujätteen ja metsäperäisen puuaineksen hakettamista, maarakentamista, kentällä 3 sen valmistumisen jälkeen betonin, tiilen ja asfaltin murskausta ja metsäperäisen puuaineksen ja jättekantojen sekä lajittelemattoman rakennuspurkujätteen murskausta ja haketusta.

On selvää, että toiminnasta tulee aiheutumaan meluhaittaa ja toiminnan harjoittaminen kello 7–22 välillä aiheuttaisi kohtuutonta räsitusta lähialueen maanomistajille, asukkaille ja alueen virkistystoiminnalle. Mikäli lupa toiminnalle myönnettäisiin, tulee toiminnan harjoittaminen rajata arkisin kello 8–18 välille.

Viihtyisyyshaittaan ja maaperän laadun huononemiseen liittyen vastineessa on esitetty, että rakennus- ja purkujätteen varastointi ja käsittely sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä tuhkan vastaanotto ja käsittely aiheuttaisi haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä sekä arvon alentumista.

Jätteeksi luokiteltavien ainesten varastointi, käsittely ja sijoittaminen alueelle tulisi johtamaan maaperän laadun huononemiseen aiheuttaen haittaa ympäristölle. Tällaisesta toiminnasta, jätteeksi luokiteltavien ainesten, maankaatopaikkaan sijoitettavien ainesten ja ylijäämämaiden sijoittamisesta, aiheutuisi alueen viihtyisyyden merkittävää vähentymistä.

Toiminnasta aiheutuu toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta maanomistajille. Lisäksi kuvatulla toiminnalla voi olla taloudellisia vaikutuksia, koska toiminta tulee todennäköisesti vaikuttamaan ainakin hankkeen välittömässä vaikutuspiirissä sijaitsevien kiinteistöjen arvoa alentavasti.

Hakemuksessa lupaa on haettu rakentamisvaiheessa betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä tuhkan käsittelyyn, joita tulnaisiin käyttämään kenttien ja tieväylien rakentamisessa. Tällaisten jätemateriaalien vastaanotosta, käsittelystä, varastoinnista ja kuljetuksesta aiheutuu pölyhaittaa alueen ulkopuolelle, mitä on pidettävä kohtuuttomana rasituksena maanomistajille. Lisäksi liikenteestä tulee aiheutumaan pölyhaittaa, jolla voi olla terveysvaikutuksia. Toimintaan liittyy paloturvallisuusriskejä, joita ei ole hankkeen kuvauksessa käsitelty. Alueella ei ole vedenottopistettä.

Toiminnasta aiheutuviin vesistövaikutuksiin liittyen on esitetty, että alueella, jolle jätteenkäsittelylaitos on suunnitteilla, sijaitsee oja, joiden kautta toiminnasta muodostuvat hulevedet päätyvät suoraan Juurusojaan, joka puolestaan liittyy Oulun kaupunginojaan. Koska käytännössä Juurusoja saa alkunsa peltoalueelta, jolle laitos on suunnitteilla, tarkoittaa tämä sitä, että kaikki hulevesien ja toiminnassa muodostuvien vesien sisältämästä pölystä ja muusta vesistöille haitallisista aineista tulee päätyvän Oulun kaupunginojaan. Hanke on ristiriidassa aiemmin vireille tulleen Oulun kaupungin ja Juurusojan kunnostussuunnitelman kanssa ja sillä tulisi olemaan negatiivisia vaikutuksia veden laatuun.

Hakemuksessa on eritelty vuosittaiset enimmäismäärät siten, että käsiteltävien maa-ainesten ja lajiteltujen rakennus- ja purkujätteen (betoni, tiili, asfaltti) yhteismäärä olisi alle 49 000 tonnia vuodessa. Tuhkan ja lajittelemattoman rakennus- ja purkujätteen ja kantojen yhteismäärä olisi alle 19 000 tonnia vuodessa. Maankaatopaikkaan sijoitettavan maa-aineksen määrä olisi enintään 26 400 tonnia.

Mikäli lupa myönnettäisiin, vastoin tässä vastineessa esitettyjä perusteita, on edellä mainittuja määriä pienennettävä huomattavasti. Maankaatopaikkaan ei tule myöntää lupaa.

Mikäli lupa haettavan jätteen varastointiin myönnetään, on varastointialue täytettävä asianmukaisesti pelkästään puhtailla maa-aineksilla, joiden päälle jätemaa varastoidaan. Alueelle on jätettävä 5–10 metrin koskemattomat suojakaistat joka puolelle vähentämään toiminnasta syntyviä melu-, pöly- ja esteettisiä haittoja.

Yhteismetsän tietojen mukaan Isape Oy:llä on omistuksessa muita alueita, jotka sopisivat paremmin kaavan ja sijaintinsa perusteella Ecofuelin jätteenkäsittelylaitoksen sijoituspaikaksi.

Vastineessa on viitattu ympäristönsuojelulain 27 §:ään sekä todettu, että yhteismetsän käsityksen mukaan hakettaminen ja muu metsäperäisen puuaineksen käsittely ovat ympäristöluvan vaativia jo sillä perusteella, että niistä saattaa aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Hakijalla ei ole aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisesta toiminnasta mistä syystä lupa voidaan myöntää maksimissaan viideksi vuodeksi. Tällöin viranomaisen on suoritettava säännöllistä valvontaa alueella.

Jaana ja Kimmo Koskiniemi ovat antaneet vastineen ja esittäneet vastustavansa hanketta ja olevansa samaa mieltä valituksenalaisen päätöksen kanssa, joka on tehty selkein ja asiallisin perusteluin. Edellytyksiä haetuille luvulle ei ole ja valitus on hylättävä.

Alueella on voimassa yleiskaava, jossa Juurussuon seutu on merkitty kuuluvaksi laajalta alueelta maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ecofuelin kaltainen toiminta on teollista toimintaa, jota varten tulisi olla laadittu asemakaava, jossa olisi otettu huomioon teollisen tuotannon vaikutukset melu, pöly, liikenne.

Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee pientaloalue. Toiminnasta aiheutuisi merkittäviä haittoja asutustoiminnalle, ympäristölle, alueen virkistys- ja yritystoiminnalle sekä kyläalueen kehittämiselle. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee ratsastuskoulu ja -talli sekä aktiivisessa virkistyskäytössä oleva Mourunkijärvi. Toiminta muuttaisi alueen rauhallisen maaseutumaista luonnetta.

Alueen välittömään läheisyyteen sijoittuu kyläasutus, noin 20 omakotitaloa, joista lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat alle 150 metrin päässä. Suunniteltu toiminta aiheuttaisi merkittävän muutoksen ympäristöön ääni- ja pölysaasteena sekä lisääntyvän raskasliikenteen muodoissa. Toiminta aiheuttaisi naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa ja rasisusta lähialueen asutukselle sijoittumalla liian lähelle asutusta. Samalla toiminta aiheuttaisi kiinteistöjen arvon alenemista. Suunnitelmissa olevat äänivallit eivät ole riittävät ehkäisemään mainittuja haittoja. Luvan hakija on valituksessaan esittänyt virheellisesti, että alueen välittömässä läheisyydessä ei ole omakotitaloja ja muuta asutusta.

Alueen soratiet (Pikkaralantie, Haukka-ahontie, Juurussuontie, Tahkoseläntie) ovat kapeita, mutkaisia, mäkisiä eli näkemäpuutteita on kaikilla edellä mainituilla teillä. Yksikään tie ei ole valaistu eikä teillä ole kevyen liikenteen väyliä. Koululaiset kulkevat päivittäin teiden varsilla oleville pysäkeille jalkaisin tai pyöräillen. Koska virallisia pysäkkejä ei ole, joutuvat he odottelemaan kouluautoa teiden reunoilla/risteyksissä. Lisääntyvä raskasliikenne vaarantaa tiellä liikkumisen ja lisää onnettomuusriskiä niin lapsille kuin aikuisillekin, jotka liikkuvat kävellen, pyöräillen ja ratsastaen. Tiestön kunto on jo nykyiselläänkin huono, eikä kestä lisääntyvää raskasta liikennettä.

Hakija on aiemmin kertonut toimintansa kohdistuvan pääasiassa sulanmaan aikaan, jolloin monissa perheissä ulkoillaan omilla pihoiden. Pihoiden kantautuva ääni tulee olemaan lyhyiden etäisyyksien vuoksi häiritsevän suuri. Lähimmät talot ovat alle 150 metrin päässä kohteesta. Vastineen antajat ovat aikoinaan ostaneet omakotitalon maaseudun rauhallisuuden takia eivätkä hyväksy, että kyseessä oleva jätteenkäsittelytoiminta pilaisi tätä tunnelmaa. Jatkuvassa melussa oleminen nostattaa stressitasoa, aiheuttaen unettomuutta, masennusta ja sitä kautta vaikuttaen ihmisen kokonaisvaltaiseen terveyteen.

Suunniteltu vuorokautinen toiminta-aika on liian pitkä (ma–pe 7–22). Varhaisimmat ja myöhäisimmät ajankohdat haittaavat lähiasutusta valon, melun, tärinän ja liikenteen osalta. Vaatimuksena on, että toiminta-aika määriteltäisiin arkisin vain kello 10–14 väliseksi ajaksi, ja että lupa olisi määräaikainen, maksimissaan 5 vuotta. Hakijalla on jo vastaavaa toimintaa Oulun Ruskossa, jonne toiminta tulisi keskittää jo olemassa olevalle alueelle.

Kylätoimikunnan toimesta on syksyllä 2021 kerätty hanketta vastustava 567 allekirjoituksen adressi.

Juurussuon kylätoimikunta on antanut vastineen ja vaatinut, että Vaasan hallinto-oikeus pitää voimassa valituksenalaisen päätöksen eikä Isape Oy:lle myönnetä ympäristölupaa Pikkaralan Ecofuelin materiaalin- ja jätteenkäsittelyalueen rakentamiselle ja toiminnalle.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, niin se tulee olla määräaikainen. Lisäksi melun ja pölyn kantautuminen ja niiden aiheuttamat vaikutukset on selvitettävä luotettavammin. Joka puolelle tonttia on sijoitettava 5–7 metriä korkeat vallit. Alueen ympärille on jätettävä suojavyöhyke estämään ympäristöön kuulumattomien aineiden kulkeutuminen pintavesien mukana Juurusojaan. Alueella käsiteltävien ja sille sijoitettavien jätteiden määriä on huomattavasti pienennettävä hakemuksessa ilmoitetuista määristä. Toiminta-aikaa on rajoitettava siten, että se on arkisin kello 8–18.

Lisäksi hallinto-oikeutta on pyydetty pitämään alueella katselmus, jotta muodostuisi oikea kuva alueen alavuudesta, ojista, naapureiden sijainnista ja liikenneturvallisuudesta.

Vastineessa on lisäksi tuotu esiin muun ohessa seuraavaa:

Toiminta aiheuttaa kohtuutonta räsitusta naapuruussuhdelain 17 §:n mukaan ympäristön yleisen viihtyisyyden ja erityisten kulttuuriarvojen vähentymisen myötä.

Kylätoimikunnan keräämästä adressista näkee, että kyläläiset, kylällä aktiivisesti liikkuvat ja harrastavat vastustavat toiminnan sijoittumista keskelle kyläämme. Adressissa on tällä hetkellä yli 530 allekirjoitusta. Hallinto-oikeutta on pyydetty ottamaan huomioon adressin sisältö kokonaisuudessaan ja huomioimaan valittajan siihen antamat puutteelliset vastaukset.

Juurussuo on rauhallinen kylä keskellä Kempeleen, Oulun, Muhoksen ja Tyrnävän kuntia. Juuri sopivan kaukana edellä mainituista kuntakeskuksista ja kaupungin vilskkeestä. Kylälle on muuttanut vuosien saatossa moni juuri sen erinomaisen sijainnin ja rauhallisuuden takia. Kylällä on metsiä, peltoja, niittyjä ja laidunmaita sekä lähiseudun ainoa järvi suosittuine uimarantoineen. Juurussuon soratiet ovat suosittuja pyöräilyreittejä Oulun seudulla. Juuri kohdealueen vieressä on suosittu ratsastustalli laidunmaineen. Lisäksi 100 metrin päässä menee kunnan ylläpitämä hiihtoreitti (Pertin lenkki–Juurussuon kylätalo).

Kohdealueen tontti on pitkä ja kapea, meluvalli on ainoastaan itäpuolen kapealla sivulla ja valli on myös erittäin matala. Selvitys melun ja pölyn leviämisestä on puutteellinen. Tontilla ei ole vettä saatavilla pölyämisen estämiseksi.

Toiminnan vaikutus ympäristöön on huomioitava kokonaisvaltaisesti huomioiden Juurusojan kunnostustavoite. Hakemuksessa ei ole esitetty luotettavia tietoja maaperästä ja pohjaveden korkeudesta.

Vastineessaan Kempeleen ja Tyrnävän kunnan lausuntoihin Isape Oy on kertonut, että kyse ei ole merkittävistä tuotantomääristä. Jos toiminta on pienimuotoista, niin on syytä epäillä, että onko tontilla jatkuvasti tarpeeksi varastokasoja melun ja pölyn kulkeutumisen estämiseksi. Tontti on myös erittäin kapea. Vastineessa on lisäksi esitetty, että jos varastokasoja olisi molemmilla puolin tontin pitkiä sivuja, niin mahtuuko siinä enää toiminaan ja voiko pölyävä varastokasa edes olla hyvä suojavalli, sehän pölyää. Tontille tarvitaan vallit joka puolelle, jos toiminnalle myönnetään lupa.

Vastaavanlaista toimintaa ei kylällä ole, joten mikäli tämä hakemus hyväksyttäisiin, tulee muitakin vastaavia toimijoita hakeutumaan kylällemme. Mikäli toiminta sijoittuisi muutaman kilometrin itään päin, niin se sijoittuisi sopivasti keskelle asumatonta metsäaluetta. Toisaalta toiminta on teollismaista ja tulisi ohjata ensisijaisesti siihen osoitetulle kaava-alueelle. Teollisuusalue olisi myös lähempänä jätteen alkuperääkin ja parempien teiden varrella. Juurussuolla ei ole tuollaista jätettä. Eikä tuollaista jätettä tule ympärillä sijaitsevista maaseutukunnistakaan. Käsiteltävää jätettä löytynee lähinnä Oulun kaupungin alueelta. Ympäristönkin kannalta on huono vaihtoehto kuljettaa jätteet kaava-alueelta haja-asutusalueelle ja ajaa rekat tyhjänä takaisin. Ympäristöä ja hiilijalanjälkeä ajatellen rekkaralli Juurussuolle ei ole järkevä ratkaisu. Juurussuon teiden ojat kaivettiin viime kesänä.

Soratiet ovat nyt entisestään kaventuneet ja se on näkynyt tänä talvena selvästi lisääntyneenä ojaan ajaneiden autojen määrissä. Henkilöautolla ajaessa täytyy nyt vauhti tiputtaa olemattomiin rekan tullessa vastaan.

Kaisa Kinnunen ja Liisa Venäläinen ovat antaneet vastineen ja tuoneet esiin, että he vastustavat vastineessa esitetyn perusteella ja viitaten ympäristönsuojelulain 16 ja 49 §:iin Isape Oy:n toimintaa, joka pilaa ympäristön maisemallisesti, meluhaitoilla, liikennemäärien kasvulla sekä rakennusjätteiden mukana tulevilla vaarallisilla aineilla, joita tulee pakostakin lajittelemattomista jätteistä ja näiden säilömisestä kyseisellä alueella. Oulunseudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan antama kielteinen päätös on oikea, toiminta on olemassa olevan yleiskaavan, joka on varattu maa- ja metsätaloukskäyttöön, vastaista. Mikäli ympäristölupa myönnetään, on se annettava määräaikaisena.

Suunnitteilla oleva toiminta on luonteeltaan kiertotalous- ja teollisuustoimintaa. Valituksessa viitattujen muiden toimijoiden toiminta on pelkästään maanläjitystä. Isape Oy:n toiminta kattaa myös haketuksen, murskauksen ja purkujätteiden sijoittamisen. Tämän kaltainen toiminta on

teollista toimintaa viitaten myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO 2021:58. Kyseisen tapauksen toiminta sijoittuu teollisuusalueelle ja se on perustettu nimenomaan kaavassa ekokortteliksi, jossa toimintojen ympäristövaikutukset on selvitetty jo kaavoitusvaiheessa.

Hakijan valituksessa on ilmoitettu, että lähellä ei ole asutusta. Vastineeseen on liitetty selvitystä alueen asuinrakennusten etäisyyksistä. Ratsastuskoulu Tallinmäki on noin 650 metrin päässä ja välissä on vain pieni kaistale matalaa puustoa ja peltoaukea. Äänitehotaso, joka lähtee murskaus- ja haketuskoneista, on yli 120 dB sekä pyörökuormaajien ynnä muiden koneiden yli 100 dB.

Osa läheisistä asuinrakennuksista sijaitsee korkeammalla mäen päällä mitä suunniteltu murskaus- ja haketustoiminta. Tällöin ääni kantautuu selkeästi, vaikka meluvallia rakennettaisiin. Hakijan olisi syytä suorittaa melumallinnus kohteessa. Myös pilaantuneista rakennusjätteistä hajuhaitta (home) leviää lähiasutuksien haitaksi. Alueen maaseutumainen rauhallisuus tulee totaalisesti rikkoutumaan. Vastineessa on lisäksi viitattu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ään.

Myös Juurussuon metsästysmaiden riistakanta tulee vähenemään eläinten paetessa meteliä. Alueella on runsas lintukanta ja alueella asustaa myös ahma, joka on rauhoitettu. Luontoarvot tulevat heikkenemään laajalta alueelta. Jätteiden mukana voi tulla vieraslajeja esimerkiksi kasvien siemeniä lupiini ja kurturuusu ynnä muut.

Pöly kantautuu lähialueelle toiminnasta ja myös lisääntyvästä liikenteestä huonokuntoisella soratiellä. Kiinteistöllä, johon toiminta sijoittuu, ei ole vesiliittymää eikä ole tiedossa, miten pölynsidonta suoritetaan kuormien purun yhteydessä esimerkiksi talvisin, kun on pakkasta ja miten varmistetaan, että energian poltosta erittäin hienojakeinen tuhkapöly ei kulkeudu lähiasutuksiin ja -metsiin. Energianpoltosta tuleva tuhka ja leijupetihiekka on kyseenalaista materiaalia sen sisältävän raskasmetallien vuoksi. Tämä käy selville VTT:n Energiantuotannon tuhkien jalostaminen maarakennuskäyttöön -julkaisusta, jossa sanotaan muun muassa, että mikään tutkituista tuhkanäytteistä ei sellaisenaan täyttänyt valtioneuvoston antaman asetuksen VNa 591/2006 vaatimuksia. Tämä on otettava huomioon myös maanrakentamisessa ja tuhkan loppusijoituksessa, koska alue sijoittuu latvavesistöön. Pintavedet päätyvät Juurusojaan, jonka yksi haara alkaa alueen pohjoispuolelta. Juurusojasta vedet kulkeutuvat Iinatin pohjapadon kautta Oulun Kaupunginojaan.

Alueella otetaan vastaan ja käsitellään maa- ja metsätaloudesta peräisin olevaa puuainesta. Materiaalien varastointi voi aiheuttaa läheisille metsille tuhohyönteisten vaaran ja alueen metsätalous on vaarassa.

Viime syksynä on suoritettu katselmus, kun maisematyöluvan perusteella oli aloitettu maanrakennus. Vaikka osittain lumi oli maassa estämässä näkyvyyttä, alueella näkyi paljon lajittelematonta jätettä, styroksia, metallinkappaleita ynnä muuta roskaa. Hakemuksessa on ilmoitettu, että jätteet lajitellaan. Kuka tätä valvoo, kun jo nyt on nähtävissä jätettä, jotka pääsevät leviämään tuulen mukana. Materiaalin lajittelu ja murskaus toteutetaan vasta silloin, kun

varastomäärä on tarpeeksi suuri eli murskaus on kannattavaa, joten jätteet pääsevät leviämään ympäristöön.

Betoni-, tiili- ja rakennusjätteiden murskaus voi aiheuttaa kipinöintiä, joka voi aiheuttaa metsäpalovaaran turvepohjaiselle ja kuivalle kangasmaastoalueelle eikä ole tiedossa, miten tähän tilanteeseen varaudutaan.

Mikäli määräaikainen ympäristölupa myönnetään, varastoitua jätettä ja sen määrää on tarkasteltava pistokokein sekä maaperänäyttein, ettei vaarallisia haitta-aineita tulisi alueelle. Lisäksi tarvitaan desibelimittaukset murskaimen ynnä muiden koneiden käytöstä, melumallinnus sekä tarkka selvitys työkoneiden polttoaineiden ja jäteöljyjen säilytyksestä, koneiden huolloista ja niin edelleen, ettei niistä pääse valumaan maaperään saastuttavia aineita. Myös pohjaveden korkeudenmittaus on suoritettava.

Maarit Lankila ja Jari Lankila ovat antaneet vastineen ja ilmaisseet vastustavansa Isape Oy:n jätteenkäsittelyalueen rakentamista ja jätteenkäsittelytoiminnan aloittamista.

Alueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava ja se on merkitty maa- ja metsätalouskäyttöön.

Juurussuolla on noin 200 omakotitaloa, monet haluaisivat rakentaa Juurussuolle sen rauhallisuuden takia, mutta tontteja on hankala saada. Kyseisen tontin läheisyydessä on myös suosittu Tallinmäki-niminen hevostila, jossa käy paljon ratsastajia. Isape Oy:n toiminta häiritäisi myös heidän toimintaansa.

Pikkaralantie on soratie ja varsinkin talviaikaan erittäin kapea. Lisäksi myös Haukka-ahontie ja Juurussuontie joutuisivat rasituksen kohteeksi, koska niitä pitkin on yhteys valtatie 22:lle. Kelirikon aikaan tiet ovat todella huonossa kunnossa. Kesäaikaan myös voimakas pöly vaikeuttaa varsinkin jalankulkijoita ja pyöräilijöitä. Kevyen liikenteen väylää ei ole, jolloin pienet koululaiset joutuvat kulkemaan tien reunaan.

Lähin omakotitalo on 150 metriä suunnitellusta jätteenkäsittelyalueesta. Lähietäisyydellä on lisäksi useita vakituksessa asuinkäytössä olevia taloja. Kylällä on paljon lapsiperheitä.

Jätteenkäsittelystä aiheutuisi jatkuva meluhaitta läheisille taloille, koska toiminta-aika alkaa aikaisin aamulla ja jatkuu myöhään iltaan. Toiminnasta aiheutuisi erittäin raskas ympäristöhaitta, eikä tällainen toiminta muutenkaan kuulu rauhallisen kyläyhteisön keskelle vaan teollisuusalueeksi kaavoitetulle alueelle.

Kyseisellä yrityksellä on tietävästi jo Oulun Ruskossa jätteenkäsittelytoimintaa. Oulun Ruskossa on vain teollisuusalueita ja jo olemassa oleva jäteasema, jossa jo käsitellään Isape Oy:n mainitsemia rakennusjätteitä. Ja ennen kaikkea alueelle on paljon paremmat tiet ja muut kulkuyhteydet.

Minna Väättäjä on antanut vastineen ja vaatinut, että Vaasan hallinto-oikeus pitää voimassa valituksenalaisen päätöksen ja ettei Isape Oy:lle myönnetä ympäristölupaa. Mikäli ympäristölupa myönnetään, lupa on myönnettävä määräaikaisena, melun ja pölyn kantautuminen ja niiden aiheuttamat vaikutukset on selvitettävä luotettavammin ja joka puolelle on rakennettava 5–7 metriä korkeat maavallit estämään pölyn ja melun kulkeutumista. Alueen ympärille on jätettävä suojavyöhyke estämään ympäristöön kuulumattomien aineiden kulkeutuminen pintavesien mukana suoraan Juurusojaan. Raskasliikenne alueelle Juurussuontien ja Tahkoseläntien kautta (nopeusrajoitus 60 km/h) on kiellettävä, jotta turvataan edes osan kylän lasten ja yleensäkin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden sekä ratsastajien turvallinen liikkuminen kapeilla ja mutkaisilla sorateilla. Rajoittamisesta ei aiheutuisi toimijalle merkittävää haittaa, koska alueelle pääsee hyvin Ketolanperäntien kautta ja Kainuuntieltä Haukka-ahontien kautta (nopeusrajoitus teillä enimmäkseen 80 km/h). Rajoituksen merkitys liikenneturvallisuudelle olisi huomattava. Alueella käsiteltävien ja sille sijoitettavien jätteiden määriä on huomattavasti pienennettävä hakemuksessa ilmoitetuista määristä. Toiminta-aikaa on rajoitettava siten, että se on arkisin kello 8–18.

Vastineen antaja on lisäksi viitannut lupakäsittelyn aikana antamaansa mielipiteeseen sekä todennut, toiminnasta tulee aiheutumaan ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaista merkittävää haittaa omaisuudelle, luonnonolosuhteiden huonontumista, lähiympäristön muun käyttömahdollisuuden vaarantumista, terveystahaitta ja viihtyvyyden merkittävää vähentymistä sekä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta on myös kaavan vastaista.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö-vastuualue on antanut vastaselityksen Isape Oy:n valituksen ja annettujen vastineiden ja lausunnon johdosta ja viitannut vastaselityksensä asiassa tekemässään valituksessa lausuttuun. ELY-keskus on lisäksi vastaselityksessään tuonut esiin seuraavaa:

Isape Oy:n valituksessa ja joissakin vastineissa on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisuun KHO:2021:58 ja toiselle toimijalle myönnettyyn maiden läjittämistä koskevaan lupaan. Ympäristölupaharkinta on aina tapauskohtaista oikeusharkintaa, eikä muille toimijoille myönnettyillä luparatkaisuilla ole siten merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa.

Isape Oy on antanut vastineista ja lausunnosta vastaselityksen, ja vastaselityksensä uudistanut kaiken valituksessa esitetyn sekä vastaselityksestä tarkemmin ilmenevästi esittänyt, etteivät annetut vastineet ja lausunto osoita yhtiön vaatimuksia perusteineen miltään osin virheellisiksi.

Yhtiö on liittänyt vastaselitykseensä päivitetyn oikeudenkäyntikuluvaatimuksen 6 249,60 euroa ja yhtiön päivitetyn asianosaiskuluvaatimuksen 1 000 euroa korkovaatimuksineen. Oikeudenkäyntikulut on määrättävä korvattavaksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n mukaisesti. Asian sisältö ja luonne

huomioiden, on kohtuutonta, mikäli Isape Oy joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan eri päätöksellä ratkaissut valitukset (diaarinumerot 20760/2021 ja 20836/2021) Oulun seudun ympäristötoimi-liikelaitoksen johtokunnan 31.5.2021 (26.5.2021 § 50) päätöksestä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Pohjois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valituksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää katselmusta koskevan vaatimuksen.
3. Hallinto-oikeus Isape Oy:n valituksen enemmälti hyläten kumoaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan päätöksen ja palauttaa asian johtokunnalle uudelleen käsiteltäväksi.
4. Hallinto-oikeus velvoittaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan korvamaan Isape Oy:n oikeudenkäyntikuluja 1 500 eurolla viivästyskorkeineen. Viivästyskorkeo määräytyy korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta.

Edellä mainitun summan ylittävältä osalta oikeudenkäyntikuluvaatimus on hylätty.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Asiassa on ratkaistavana, onko Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (jatkossa myös ELY-keskus) asiassa valitusoikeutta.

Ympäristönsuojelulain 23 §:n 1 momentin mukaan ympäristönsuojelulain yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valtion valvontaviranomaisena sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valitusoikeus ympäristönsuojelulain nojalla annettuun päätökseen on valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n yksityiskohtaisisten perusteluiden (HE 214/2013 vp) mukaan lainkohdassa säädettäisiin valitusoikeudesta lähes samoin kuin voimassa olleen ympäristönsuojelulain 97 §:ssä.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 97 §:ää koskevan lainvalmisteluaineiston

(HE 84/1999 vp) mukaan alueellisella ympäristökeskuksella olisi erikseen 4 kohdan mukaan valitusoikeus yleisen edun valvojana ja valitusoikeus perustuisi 20 §:n 2 momentin mukaisen ympäristönsuojelun yleisen edun valvontaan asiassa.

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää ympäristönsuojelulaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säännösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa siten kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 21 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 214/2013 vp) todetaan muun ohella, että valtion valvontaviranomainen käyttäisi osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa. Valtion valvontaviranomainen antaisi lausuntoja lupahakemuksista ja hakisi tarvittaessa muutosta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai valtion ympäristölupaviranomaisen tekemistä lupapäätöksistä ympäristönsuojeluedun turvaamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valituksessa on valitusoikeuden perusteena viitattu ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 4 kohtaan. Lisäksi vaatimuskohdassa on todettu, että ELY-keskus pyytää valvontaviranomaisena, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa päätöksen ja palauttaa asian Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus toteaa viitaten myös edellä lainvalmisteluaineiston sisällöstä esitettyyn, ettei valvontaviranomaisen valitusoikeuden olemassaoloa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupa-asiassa ole mahdollista perustaa pelkästään ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 4 kohdan sanamuotoon perustuvaan tulkintaan. Lain esitöiden mukaisesti valitusoikeutta on tarkasteltava säännöksen sanamuodon lisäksi ottaen huomioon sekä valtion valvontaviranomaiselle ympäristönsuojelulaissa säädetty tehtävät yleisen edun valvojana että kulloinkin valituksen kohteena olevan päätöksen ympäristölliset vaikutukset ja näihin kytkeytyvä ympäristönsuojelun yleisen edun valvonnan tarve.

Ympäristönsuojelun yleisen edun valvonnan sisältöä on käsitelty oikeudellisesti sitomattomassa ympäristöministeriön antamassa Ympäristövalvonnan ohjeessa 2/2016. Ohje on julkaisun mukaan tarkoitettu ympäristönsuojelulain, jätelain, vesilain ja merenkulun ympäristönsuojelulain tarkoittamille valtion valvontaviranomaisille (ELY-keskukset). Ohjeessa todetusti (kohta 5, Ympäristövalvonnan sisältö) ympäristövalvontaan sisältyy sekä ennakkovalvonta että jälkivalvonta, minkä lisäksi keskeisessä asemassa on myös yleisen edun valvonta. Ohjeessa esitetyn mukaan (kohta 5.1, Yleisen edun valvonta) yleisen edun valvonnan voidaan katsoa edustavan kaikkia haitankärsijöitä ja sillä tavoitellaan yksityistä intressiä laajemman kokonaisuuden valvontaa. Ympäristölainsäädännössä yleinen etu määrittyy

kestävän kehityksen tavoitteiden sekä ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta. Ohjeessa esitetyn mukaan yleisen edun valvonta kattaa kaikki valvonnan osa-alueet ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan eli varsinaiseen laillisuusvalvontaan saakka. Laillisuusvalvonnan keinoin puututaan lainvastaisiin tilanteisiin.

Valituksenalaisella päätöksellä on hylätty yhtiön ympäristölupahakemus ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan ympäristöluvanvaraisen toiminnan harjoittamiseen hakemuksessa kuvatulla kiinteistöllä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vaatinut päätöksen kumoamista ja asian palauttamista lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Vaatimuksen perusteina ELY-keskus on esittänyt, että päätös on ympäristönsuojelulain vastainen, koska päätöksestä ei käy ilmi lupaharkinta eikä lupahakemuksen epäämisen tarkemmat perustelut. Vaatimuksen perusteina on lisäksi esitetty, että hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittuminen yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle ei ole rinnastettavissa teolliseen toimintaan eikä hakemuksessa kuvattu toiminta ELY-keskuksen tulkinnan mukaan vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Hallinto-oikeus toteaa, että sinänsä ELY-keskuksen ympäristönsuojelulain mukaiseen laillisuusvalvontaan kuuluvat valituksessa esiin tuodut seikat eivät nyt käsillä olevassa tapauksessa, jossa lupaviranomainen on hylännyt yhtiön ympäristölupahakemuksen, kuitenkaan muodosta ELY-keskukselle ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua valitusoikeutta, kun asiassa ei hakemuksen hylkäämisen vuoksi ole ELY-keskuksen tehtävänä olevan yleisen ympäristönsuojeluedun valvontatarvetta. Tästä syystä ELY-keskuksen valitus on puuttuvan valitusoikeuden vuoksi jätettävä tutkimatta.

2. Katselmus

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 36 §:n 1 momentin mukaan asia käsitellään hallintotuomioistuimessa kirjallisesti valituksen, valituksen kohteena olevan päätöksen ja muun oikeudenkäyntiaineiston perusteella. Saman pykälän 2 momentin mukaan asiassa voidaan järjestää myös katselmus.

Samoin lain 48 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuin voi järjestää asian selvittämiseksi katselmuksen. Katselmuksessa tehdään havaintoja kiinteistöstä, maisemasta, rakennelmasta tai muusta sellaisesta kohteesta, jota ei hankaluudetta voida tuoda tuomioistuimeen.

Kun otetaan huomioon perusteet, joiden vuoksi Juurussuon kylätoimikunnan vastineessa on pyydetty katselmuksen järjestämistä, sekä asiakirjoista saatava selvitys, katselmuksen järjestäminen ei ole asian selvittämiseksi tarpeen.

3. Pääasia

Keskeisiä sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan *päästöllä* ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään.

Saman pykälän 2 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan *ympäristön pilaantumisella* sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa muun ohessa a) terveystahittava; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Saman pykälän 3 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan *ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla* laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista.

Saman pykälän 13 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan *jätevedellä* sellaista käytöstä poistettua vettä, pilaantuneelta alueelta johdettavaa vettä tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettavaa vettä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2, on oltava lupa (ympäristölupa).

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on lisäksi oltava:

- 1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta;
- 2) jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista;
- 3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaan toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi muun ohella päätöksen perustelut.

Asiassa saatu selvitys

Toiminnan kuvaus

Yhtiö on hakenut ympäristölupaa rakennus- ja purkujätteen ammattimaiseen käsittelyyn, varastointiin ja hyödyntämiseen Kempeleen kunnan Juurussuolla sijaitsevalla, noin 5,4 hehtaarin suuruisella kiinteistöllä 244-401-20-42 (Pikkaralan Ecofuelin alue). Lisäksi alueella vastaanotettaisiin ja käsiteltäisiin hakettamalla maa- ja metsätaloudessa syntyvää puuainesta sekä valmistettaisiin multaa.

Yhtiö on samassa yhteydessä hakenut ympäristölupaa alueen rakentamiselle siten, että materiaalin- ja jätteenkäsittelykentän rakenteissa hyödynnettäisiin noin 2,4 hehtaarin suuruisella alueella (kentät 2 ja 3) ja alueen sisäisissä kulkuväylissä hyötykäyttöön ja maanrakentamiseen kelpaavia jätemateriaaleja (betoni, tiili, asfaltti) ja tuhkia (lentotuhka, pohjatuhka ja leijupetihiekka).

Ympäristölupaa on lisäksi haettu puhtaiden ylijäämämaiden läjittämiseksi (maankaatopaikka) kiinteistön läpi kulkevalle 80 metrin levyiselle linjaukealle yhteensä noin 0,8 hehtaarin suuruiselle alueelle. Maankaatopaikkatoiminnan tarkoituksena on nostaa sähkölinjan alaisen alueen taso samaan tasoon ympäröivän kentän kanssa.

Hakemuksen mukaan alueelle vastaanotetaan jätteitä ja materiaaleja pääasiassa Oulun seudulta. Hakemuksen mukaan toiminnan ensisijaisena tavoitteena on jätteiden ja materiaalien prosessointi ja toimittaminen hyötykäyttöön sekä kierrätykseen. Rakentamisvaiheessa kaikki vastaanotettu, hyötykäyttöön ja maanrakentamiseen kelpaava rakennus- ja purkujäte hyödynnetään yhtiön omassa toiminnassa. Rakentamisvaihe kestää arviolta kaksi vuotta, minkä jälkeen käsitellyt jätemateriaalit toimitetaan ulkopuolisiin hyötykäyttökohteisiin.

Alueella käsiteltävien maa-ainesten ja lajiteltujen rakennus- ja purkujätteiden (betoni, tiili, asfaltti) yhteismäärä olisi alle 49 000 tonnia vuodessa. Tuhkan ja lajittelemattoman rakennus- ja purkujätteen sekä kantojen yhteismäärä olisi alle 19 000 tonnia vuodessa. Arviolta 10–20 % vastaanotetusta rakennus- ja purkujätteestä päätyy rejektiksi. Ne toimitetaan luvanvaraisiin jätteiden vastaanottopaikkoihin käsiteltäväksi. Hakemuksen mukaan lajittelematonta rakennus- ja purkujätettä otetaan vastaan vasta sitten, kun vastaanotokentät on alueella rakennettu.

Maa- ja metsätaloudessa syntynyttä energiantuotantoon toimitettavaa puuainesta (kannot, risut, hakkuutähteet) käsiteltäisiin noin 10 000 tonnia vuodessa. Mullan valmistukseen käytettäisiin muualta tuotuja pilaantumattomia ylijäämäkaita noin 10 000 tonnia vuodessa. Sähkölinjan alle sijoitettavien puhtaiden ylijäämämaiden määrä olisi enintään 26 400 tonnia.

Hakemuksen mukaan ensin rakennetaan Kempeleen kunnan rakennusvalvontaviranomaisen myöntämän lainvoimaisen maisematyöluvan (4.6.2018 § 91) ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle tehdyn MARA-ilmoituksen perusteella noin 1 hehtaarin kokoinen käsittelykenttä ja meluvalli (kenttä 1). Pintamaa kuoritaan ja kuorittu multa hyödynnetään ympäristölupahakemuksessa kuvatussa mullan valmistuksessa. Pintamaita poistetaan yhteensä noin 4,4 hehtaarin alueelta 35 000 m³ktr riippuen

kaivussyvyydestä. Kenttärakenteet toteutetaan noin 1–1,5 metriä nykyistä maanpintaa korkeammalle tasolle. Käsittely- ja varastokentillä 2 ja 3 tasatun pohjamaan päälle rakennetaan 1–1,5 metrin kantava kerros betoni-/tiili-/asfalttimurskeesta. Kantavan kerroksen pohjalla voidaan käyttää myös tuhkaa. Kerroksen päälle rakennetaan 0,1 metrin paksuinen kulutuskerros sepelistä. Kulutuskerroksessa voidaan käyttää myös jättemateriaaleja, kuten tuhkaa tai asfalttia. Kulkuväylät rakennetaan jättemateriaaleilla, mikäli pohjamaata ei saada muutoin kantavaksi liikennöinnille. Jättemateriaalit vastaavat MARA-asetuksen mukaista peitetyn kentän rakenteessa hyödynnettävien jätteiden kriteereitä. Materiaaleja hyödynnetään alueen rakentamisessa arviolta 36 600 m³ eli noin 47 600 tonnia.

Hakemuksen mukaan kentällä 1 vastaanotettaisiin ja käsiteltäisiin maa- ja metsätaloudessa syntyvää puuainesta (kannot ja risut). Lisäksi kentällä 1 vastaanotettaisiin ja käsiteltäisiin alueen rakentamisvaiheessa kenttien 2 ja 3 rakenteissa hyödynnettävät jätteet (betoni-, tiili- ja asfalttijäte) ja välivarastoitaisiin kenttien 2 ja 3 sekä tieväylien rakentamisessa hyödynnettävää tuhkaa. Rakentamisvaiheen jälkeen rakennus- ja purkujätteen vastaanottaminen, käsittely ja varastointi siirtyisivät kentille 2 ja 3.

Toimintaa harjoitettaisiin pääsääntöisesti arkisin kello 7–22 välisenä aikana ja tarpeen mukaan muulloinkin. Haketusta, murskausta ja seulontaa tehtäisiin vain arkisin kello 7–22 välisenä aikana. Kokonaisuudessaan murskausta on arvioitu tehtävän vuodessa kahdeksan viikkoa eli 80 työvuorota. Tästä ajasta kantojen murskausta tehdään noin kaksi viikkoa ja maa- ja metsätaloudesta peräisin olevan puuaineksen murskausta neljä viikkoa. Rakennus- ja purkujätteen murskausta tehdään noin kaksi työviikkoa vuodessa.

Materiaalien kuljetukseen käytettävien rekka- ja kuorma-autojen kuormakoot vaihtelevat arviolta välillä 10–40 tonnia. Keskimäärin kuljetuksia on arkisin noin 5–10 yhdensuuntaista ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhtiön arvion mukaan suurin osa sekä rakentamisen että toiminnan aikaisista kuljetuksista tulee alueelle Oulun suunnalta Kainuuntieltä tai Ketolanperäntieltä. Alueelta muualle hyötykäyttöön toimitettavat materiaalit kuljetetaan vastaavaa reittiä.

Toiminnan sijainti ja ympäristöolosuhteet

Pikkaralan Ecofuelin materiaalin- ja jätteenkäsittelyalue sijoittuisi Kempeleen kunnan Juurussuolle Pikkaralantien (maantie nro 18672) varteen noin kahdeksan kilometrin etäisyydelle Kempeleen keskustasta. Pikkaralantien kohdalla kulkee Kempeleen ja Tyrnävän kuntien välinen kuntaraja. Haettu toimintakiinteistö rajautuu idässä kyseiseen sorapäällysteiseen maantiehen, jolta on ajoneuvoliittymä haetulle toimintakiinteistölle. Väylävirasto on luokitellut Pikkaralantien sen liikenteellisen merkityksen perusteella yhdystieksi. Pikkaralantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä vuonna 2018 oli 252 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Haettu toimintakiinteistö on nykyisellään peltoa. Kiinteistön itäosassa on aloitettu maisematyöluvassa tarkoitettun varastokentän ja meluvallin rakentaminen. Kiinteistön poikki kulkee lounais-koillinen suunnassa 400

kilovoltin ilmajohtoinen suurjännitelinja. Lisäksi kiinteistön länsipäässä kulkee 20 ja 0,4 kilovoltin sähkölinjat.

Kiinteistö ei sijaitse ympäristöhallinnon luokittelemalla pohjavesialueella eikä sen läheisyydessä ole luonnonsuojelu- tai Natura 2000 -alueita tai muitakaan suojelukohteita. Lähin vedenhankinnan kannalta tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue Kempeleenharju (11244001 luokka I) sijaitsee alueen lounaispuolella noin 2 kilometrin etäisyydellä ja Hangaskangas (11564051, luokka I) alueen koillispuolella alle 3 kilometrin etäisyydellä. Alueelle on maaliskuussa 2021 tehty kaksi neljä metriä syvää kuoppaa pohjavedenpinnan selvittämiseksi. Pohjavesi oli kentän 2 alueella noin 1,3 metrin syvyydellä maanpinnasta ja kentän 3 alueella noin 1,7 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Kiinteistön välitön ympäristö pohjoisen, etelän ja lännen suunnassa on ojitettua talousmetsää. Hakemuksen mukaan suurin osa toimintakiinteistöllä syntyvistä hulevesistä johdetaan idänpuoleisemman pohjois-koilliseen suuntautuvan ojan kautta Juurusojaan. Juurusojasta vedet kulkeutuvat Iinatin pohjapadon kautta Kaupunginojaan. Kaupunginoja laskee mereen Oulujoen suistossa Pokkisenväylän kohdalla. Asiassa saadun selvityksen mukaan Oulun kaupungilla on vireillä Oulun kaupunginojan ja Juurusojan kunnostushanke.

Hakemuksen mukaan lähiympäristön asuinkiinteistöt sijaitsevat lähimmillään noin 150 metrin etäisyydellä toimintakiinteistön rajasta. Hakemukseen liitetyn melumallinnuksen mukaan etäisyydet ovat noin 160 ja 210 metriä toiminta-alueesta. Hakemusasiakirjoihin liitetyn maisematyöluvan mukaan lähin asuinrakennus sijaitsee noin 130 metrin päässä tulevasta varastoalueesta ja toinen noin 180 metrin päässä. Valituksenalaisen päätöksen esittelytekstin mukaan lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 135 ja 190 metrin etäisyydellä tilan rajoista Pikkaralantien toisella puolella toimintakiinteistöstä itään. Pohjoisessa noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsee ratsastuskoulu.

Haettu toimintakiinteistö on osoitettu Oulun seudun yleiskaavassa 2020 maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kaavamääräyksen mukaan M-alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Alueelle voidaan sijoittaa maa- ja metsätalouteen tai muuhun alueelle soveltuvaan elinkeinotoimintaan liittyviä asuinrakennuksia. Erityisistä syistä alueelle voidaan sijoittaa myös muita asuinrakennuksia. Rakennukset on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu maisema- eikä ympäristöhaittaa. Kaavamääräykseen liittyy suunnittelusuositus, jonka mukaan asuinrakennukset on pyrittävä sijoittamaan olevien yhdyskuntateknisten verkostojen piiriin. Asuinrakentamisesta ei saa aiheutua kunnalle kohtuuttomia kustannuksia pitkälläkään aikavälillä.

Arvioidut ympäristövaikutukset

Hakemuksen mukaan toiminnan aikana pölyämistä voi aiheutua jätteiden ja materiaalien vastaanoton, varastoinnin ja käsittelyn yhteydessä. Muita ilmapäästöjä aiheutuu alueen sisäisestä liikenteestä ja materiaalien ja jätteiden kuljetuksista.

Hakemuksessa esitetyn arvion mukaan merkittävin yksittäinen melua aiheuttava työvaihe on murskaus. Toiminnasta aiheutuvalla ympäristömelulle altistuvat alueen itäpuolella sijaitsevat asuinkiinteistöt. Meluhaittoja asuinkiinteistöjen suuntaan vähennetään ja estetään sijoittamalla melua synnyttävät toiminnot kiinteistön länsirajalle sekä rakentamalla kiinteistön itäosaan meluvalli. Lisäksi mahdollisia meluhaittoja voidaan vähentää varastokasojen sijoittelulla. Yhtiön arvion mukaan toiminnasta aiheutuvan melun ja tärinän ei arvioida nostavan alueen melutasoa merkittävästi.

Hakemusasiakirjoihin liitetyn pölyn ja melun leviämismallinnuksen mukaan Ecofuelin alueen toimintojen pölypäästöjen vaikutukset voidaan kokonaisuutena arvioida paikallisiksi ja vähäisiksi, sillä merkittävimmät pölypäästöt laskeutuvat hankealueelle tai sen lähiympäristöön. Kuljetusliikenteen aiheuttamat pölyvaikutukset ovat vähäiset. Rakentamisen aikaisten hiukkaspäästöjen vaikutusalue on hieman suppeampi kuin täyden toiminnan vaiheessa. Pölyn leviämistä on mahdollista hillitä tiealueiden ja käsittelykenttien puhtaanapidolla sekä kuljetusreittien kastelulla.

Hakemukseen liitetyssä melumallinnuksessa on käytetty 3 metriä korkeita varastokasoja meluntorjuntatoimenpiteenä. Melumallinnusten mukaan alueen toiminnoista johtuvat päiväaikaiset keskiäänitasot (L_{Aeq} , klo 7–22) lähimmillä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä ovat alle valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvojen. Rakentamisen aikana betonimurskan ja täyden toiminnan aikana murskainten on sijaittava vähintään 3 metriä korkeiden varastokasojen takana, jotta melutaso lähikiinteistöillä ei ylittäisi melun päiväaikaisia ohjearvotasoja. Tilanteessa, jossa merkittävimmät melulähteet sijaitsevat varastokasojen läheisyydessä, toiminnoista aiheutuvien melutasojen arvioidaan olevan selvästi alle ohjearvojen. Laskentatuloksen epävarmuuden on arvioitu olevan alle 500 metrin etäisyydellä $\pm 2-3$ dB. Melun leviämislaskelmissa ei ole huomioitu toiminta-alueen ja lähimpien asuinrakennusten välissä olevaa puustoa. Hakemukseen liitetyn asemapiirustuksen mukaan meluvallin harja on tasolla +31,5 ja kentän pinnantaso +27,75–+29,0.

Hakemuksessa viitataan Geologian tutkimuskeskuksen maaperäaineistoon, jonka mukaan alueen pinta- ja pohjamaalajina on hieno hietä. Hakemuksessa on myös maininta saraturpeesta ja sen alla olevasta hiedasta. Rakentamisessa hyödynnetään jättemateriaaleja, joiden laatu on tutkittu. Voidaan arvioida, että hyödynnettävistä jättemateriaaleista ei aiheudu vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen. Rakentamisen vaikutukset maaperään ja pohjaveteen arvioidaan vähäisiksi ja paikallisiksi.

Hakemuksen mukaan toiminnassa ei käytetä vettä, eikä toiminnassa näin synny jätevesiä. Alueelta ei arvioida aiheutuvan sellaista kiintoaine- tai muuta kuormitusta vesiin, joita tulisi käsitellä erityisillä rakenteilla esimerkiksi laskeutusaltailla. Yhtiö on hakemuksen täydennyksessä esittänyt hulevesien tarkkailuksi näytteenottoa kerran kolmessa vuodessa kevään ylivalunta-aikaan. Hulevesistä analysoitaisiin lämpötila, happi, kiintoaine, pH, sähkönjohtavuus, COD_{Mn} , $BOD_7(ATU)$, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, kloridi, sulfaatti ja öljyt.

Oikeudellinen arviointi

Kysymyksenasettelu

Hallinto-oikeudessa on yhtiön valituksesta ratkaistavana, onko lupaviranomainen voinut valituksenalaisen päätöksen perusteluista ilmenevillä syillä hylätä yhtiön ympäristölupahakemuksen.

Yhtiö on valituksessaan tarkemmin esitetyn perustein päätöksen kumoamisen ohella vaatinut hallinto-oikeutta myöntämään sille hakemansa ympäristöluvan valituksessa yksilöidyin muutoksin toimielimien päätösesityksessä muotoiltuihin ehdotuksiin lupamääräyksiksi. Hallinto-oikeus toteaa, että kun yhtiön ympäristölupahakemus on valituksenalaisella päätöksellä hylätty ja kun hallinto-oikeus ei voi ensiasteena tehdä ympäristönsuojelulaisissa tarkoitettua lupaharkintaa, hallinto-oikeus voi yhtiön valituksesta tutkia vain valituksenalaisen päätöksen laillisuuden ja arvioida, onko päätös kumottava ja asia mahdollisesti palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Menettely lupaviranomaisessa

Hallinto-oikeus toteaa lupahakemuksen käsittelystä seuraavaa.

Yhtiön ympäristölupahakemus on tullut lupaviranomaisessa vireille 15.7.2020. Ympäristölupahakemuksen vireilletulosta on kuulutettu 21.9.–28.10.2020. Hakemusasiakirjojen mukaan hakemuskuulutus on julkaistu Oulun kaupungin ja Kempeleen kunnan julkisten kuulutusten verkkosivuilla. Kuulutus on lisäksi annettu erikseen tiedoksi hakemusalueen naapureille noin 600 metrin säteellä haetusta toimintakiinteistöstä.

Hallinto-oikeudelle toimitettujen päätöksenteon perusteena olevien asiakirjojen mukaan hakemuksesta julkaistussa kuulutuksessa on muun ohessa kuvattu toiminnan sijoittamispaikka sekä annettu kuvaus toiminnasta. Kuulutuksessa ei ole annettu tietoja toiminnan olennaisista päästöistä.

Lupaviranomaisen järjestämä avoin tutustumistilaisuus hakemuksen kohteena olevaan alueeseen ja suunniteltuun hankkeeseen on järjestetty 21.10.2020. Tilaisuutta koskeneen kirjeen mukaan tilaisuudessa hakija esittelee maa-aines- ja ympäristölupahakemuksia ja tilaisuudessa voi keskustella ja esittää kysymyksiä. Kirjeen mukaan ympäristötoimi ilmoittaa tilaisuudesta etukäteen kirjeellä niille tahoille, joille on mennyt tieto hakemuksesta sekä tahoille, joilta on pyydetty lausunto.

Lupaviranomainen on hakemuksen kuuluttamisen jälkeen pyytänyt yhtiötä täydentämään lupahakemusta neljä kertaa (29.1.2021, 9.2.2021, 16.2.2021 ja 5.8.2021). Täydennyspyynnöt ovat koskeneet pääasiassa lupahakemukseen liitettävää selvitystä pohjaveden korkeudesta toimintakiinteistöllä, selvitystä toiminnan arvioiduista melu- ja pölyvaikutuksista ja niiden leviämisestä lähimmän asutuksen suuntaan, selvitystä haittojen ehkäisemiseksi käytettävistä keinoista sekä selvitystä toiminta-alueen hulevesien johtamisesta ja niiden mahdollisesta käsittelystä ennen kiinteistöltä johtamista.

Edellä esitetyn perusteella on todettavissa, ettei lupahakemusta koskevassa kuulutuksesta ole ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti riittäviä tietoja olennaisista päästöistä ja syntyvistä jätteistä. Hakemuksen kuuluttamisen jälkeen hakemukseen tehdyt täydennykset sisältävät muun ohella hakijan laatimat melu- ja pölymallinnukset. Asia ei siten ole ollut hakemuksen kuulutusajankohtana lupaviranomaisessa riittävän yksityiskohtaisesti selvitettyä. Hakemuskuulutuksen puutteellisuuden vuoksi asianosaisille ei myöskään ole kuulutuksessa annettu riittäviä tietoja vireille tulleen hakemuksen arvioimiseksi.

Päätöksen perusteena olevien asiakirjojen mukaan lupaviranomainen ei ole varannut asianosaisille ja lausunnon antajille tilaisuutta täydentää muistutuksia, mielipiteitä ja lausuntoja hakemuksen täydennysten johdosta eikä täydennettyä hakemusta ole myöskään uudelleen kuulutettu. Hallinto-oikeus katsoo, että tämä on saattanut vaikuttaa lausunnonantajien ja asianosaisten mahdollisuuteen osallistua lupakäsittelyyn riittävin tiedoin.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että edellä asiassa saadun selvityksen mukaisesti hakemuksessa kuvattu toiminta sijoittuu Kempeleen kunnan puolelle, mutta aivan Kempeleen kunnan ja Tyrnävän kunnan rajan tuntumaan. Lähin häiriintyvä asutus sijaitsee Tyrnävän kunnan puolella. Erityisesti hakemusasiakirjoihin liitetty melumallinnus ja hakemuksessa kuvattu meluvallin tarve toiminta-alueen itäosassa toiminnan meluvaikutusten estämiseksi osoittavat toiminnan vaikutusten ulottuvan myös Tyrnävän kunnan alueelle. Tieto kuulutuksesta olisi siten ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaisesti tullut julkaista myös Tyrnävän kunnassa. Kun lisäksi otetaan huomioon toiminnassa vuosittain käsiteltävä jätemäärä, käsiteltävät jätelajit ja jätteen käsittelymenetelmät sekä hallinto-oikeuden jäljempänä toiminnan ympäristövaikutuksista lausuma, myöskään kuulutuksen julkaisemisesta tiedottamista ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ei ole voitu pitää näissä olosuhteissa ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla tarpeettomana.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että asian käsittelyssä lupaviranomaisessa on tapahtunut sen kaltaisia kuulemisvirheitä, että valituksenalainen päätös on sekä tämän että jäljempänä esitetyn perusteella kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Valituksenalainen päätös

Yhtiön valituksen mukaan yhtiön ympäristölupahakemus on hylätty ympäristönsuojelulakiin perustumattomin syin eikä hakemuksen hylkäämistä ole asianmukaisesti perusteltu. Kaavallista estettä luvan myöntämiselle ei ole ja luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Valituksenalaisessa päätöksessä hakemuksen hylkäämistä on perusteltu muun ohessa sillä, että lisääntyvä liikenne kasvattaisi merkittävästi onnettomuusriskiä ja hakemuksen kohteena oleva alue on alueella voimassa olevassa yleiskaavassa varattu maa- ja metsätalouskäyttöön, kun

hakemuksessa kuvatussa toiminnassa on kysymys kiertotalous- ja teollisuustoiminnasta.

Hakemuksessa on esitetty, että alueen rakentamiseen ja sittemmin alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvää raskasta liikennettä olisi keskimäärin 5–10 yhdensuuntaista matkaa vuorokaudessa. Hakemuksen mukaan liikennöinti haetulle toiminta-alueelle ja sieltä pois tapahtuisi joko Kainuuntien tai Ketolanperäntien kautta.

Ympäristöluvanvaraisen toiminnan ja pilaantumisen määritelmistä säädetään edellä sovelletuissa oikeusohjeissa viitatussa ympäristönsuojelulain 5 §:ssä. Ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuvaan lisääntyvään liikenteeseen liittyvät liikenneturvallisuutta koskevat kysymykset eivät kuulu ympäristölupaharkinnassa ratkaistaviin asioihin, koska kysymys ei tältä osin ole luvanvaraisen toiminnan päästöistä aiheutuvista pilaamisvaikutuksista. Näin ollen liikenneturvallisuuden vaarantumiseen liittyvät seikat eivät ole voineet olla hakemuksen hylkäämisen perusteena.

Hallinto-oikeus toteaa kuitenkin selvyuden vuoksi, että luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuvan liikenteen aiheuttama ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 momentissa tarkoitettut viihtyvyyshaitta ja mahdollinen eräistä naapurussuhteista annetun lain tarkoittama kohtuutonta räsäystä aiheuttavat päästöt, kuten melu, pöly ja tärinä, ovat seikkoja, jotka on ympäristölupaharkinnassa otettava huomioon sekä varsinaisella toiminta-alueella että pilaamisvaikutusten välittömällä vaikutusalueella toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja niiden merkittävyyttä arvioitaessa.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa viitatus kiertotalous- ja teollisen toiminnan osalta hallinto-oikeus viittaa edellä sovelletuissa oikeusohjeissa mainittuihin ympäristönsuojelulain 12, 48 ja 49 §:iin ja toteaa, että lupaviranomaisen on osana lupaharkintaa varmistettava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Asiassa saadussa selvityksessä esitetyn mukaisesti haettu toiminta-alue on osoitettu alueella voimassa olevassa yleiskaavassa pääkäyttötarkoitukseltaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (kaavamerkintä M).

Kempeleen kunnanhallituksen hakemuksesta lupaviranomaiselle annetussa lausunnossa on katsottu, ettei hakemuksessa kuvattu toiminta sovellu kyseiselle alueelle. Lausunnossa on kaavoituksen osalta todettu, että metsätalouden tuotteiden käsittely soveltuu lähtökohtaisesti yleiskaavamerkinnän mukaiselle alueelle ja rakennus- ja purkujätteiden käsittely voisi soveltua alueelle vähäisessä määrin, mikäli kyseisiä jätemateriaaleja käytetään maanrakentamiseen. Muilta osin rakennusmateriaalien käsittely ei kuulu M-alueelle ainakaan merkittävässä tuotantomäärissä ja tällaista toimintaa varten tulisi olla laadittuna asemakaava, jossa on otettu huomioon teollisen tuotannon vaikutukset melu, pöly, tärinä ja liikenne. Lausunnossa on lisäksi viitattu Kempeleen kunnan hyväksymään asunto-ohjelmaan 2020–2025, jonka strategisen linjauksen mukaan haja-asutusalueiden kehittämiseksi laaditaan kyläalueiden kehittämisen visio, jolla

taataan hallittu kasvu ja varmistetaan, että rakennuspaikkoja on tarjolla myös väljiltä maaseutumaisilta alueilta. Lausunnossa on pidetty tärkeänä, ettei haettu toiminta estä tai vaikeuta kyläalueen kehittämisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Myös asianosaisten hallinto-oikeudelle antamissa vastineissa on esitetty, ettei hakemuksen mukainen toiminta sovellu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Hallinto-oikeus toteaa, että yleiskaavan M-alueita koskeva kaavamääräys voi mahdollistaa alueelle sijoitettavaksi myös muuta kuin alueen pääkäyttötarkoituksen mukaista perinteistä maa- ja metsätaloustoimintaa vaikeuttamatta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Valituksenalaisen päätöksen perusteluista käy ilmi, että sen sijaan, että lupaviranomainen olisi ympäristönsuojelulain 12 §:ssä säädetyn mukaisesti arvioinut, vaikeuttaako haettu toiminta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen, hakemuksen hylkäämistä on edellä kuvatuksi perusteltu sillä, että toiminta tulisi sijoittaa teollisuusalueelle. Yleiskaavan merkitys toiminnan sijoittamisessa tulee arvioida lupaharkinnassa ympäristönsuojelulain 12 §:n merkityksessä.

Valituksenalaisessa päätöksessä hakemuksen hylkäämistä on lisäksi perusteltu läheiselle asutukselle ja ympäristölle aiheutuvilla haitoilla. Hallinto-oikeus toteaa, ettei valituksenalaisen päätöksen perusteluista kuitenkaan käy tarkemmin ilmi, mihin haittoihin lupaviranomainen päätöksessään viittaa. Hakemuksen hylkäävää päätöstä ei siten ole tältä osin perusteltu hallintolain 44 §:ssä edellytetyn mukaisesti.

Edellä esitetyistä syistä Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan tekemä valituksenalainen päätös on kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsiteltäessä on kiinnitettävä muun ohessa huomiota siihen, että ympäristöluvan myöntämisen esteenä oleva merkittävä pilaantuminen ilmenee eri tavoin ja että pilaantumisen sallittavuutta ja vaikutusten merkittävyyttä harkitaan tapauskohtaisesti. Pilaantumisen merkittävyys riippuu muun ohella vaikutuksen voimakkuudesta, laajuudesta ja kohdealueen ominaisuuksista. Ympäristöhaittojen osalta on arvioitava muun ohella toiminnasta aiheutuvaa ympäristön viihtyisyyden vähenemistä ja eräistä naapurisuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta asuinkiinteistöillä sekä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan päästöjen merkittävyyttä ympäristönsuojelulain 48 ja 49 §:ien mukaisesti.

Yhtiön hakemuksessa toiminnan ympäristövaikutuksista on kuvattu erityisesti pölyämistä ja meluhaittaa sekä esitetty toimia pöly- ja melupäästön ehkäisemiseksi. Hakemuksen mukaan maaperä- ja pohjavesivaikutuksia ei synny eikä toiminnassa muodostu jätevesiä.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan luvan hakijan vastuulla on esittää tarvittava selvitys, jonka perusteella vasta voidaan ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaisesti arvioida, ovatko ympäristöluvan myöntämisen edellytykset lain 49 §:n mukaisesti olemassa ja minkälaisia lupamääräyksiä on annettava pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lupahakemuksen

sisällöstä säädetään tarkemmin ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvussa.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemukseen liitetystä meluselvityksestä ei esimerkiksi käy riittävän selvästi ilmi, minkälaisiin toiminnallisiin ja rakenteellisiin toimenpiteisiin, kuten hakemuksessa esitettyyn meluvalliin, meluntorjunta perustuu ja mikä on toimenpiteiden vaikutus sekä tavoiteltu meluntorjunnan taso melulle altistuvissa kohteissa. Meluntorjuntaa ei myöskään tule suunnitella sijainniltaan ja ulottuvuuksiltaan muuttuvien rakenteiden, kuten varastokasojen, varaan ja riittävän rakenteellisen meluntorjunnan mitoituksen mallinnuksessa tulee perustua pysyviin rakenteisiin. Varastokasoja voidaan käyttää meluntorjuntaa täydentävinä keinoina, mutta riittävä meluntorjunta tulee saavuttaa ilman niitäkin. Mallinnuksessa tulisi lisäksi esittää melulähteiden etäisyys kiinteästä melusteestä ja esteen korkeus asemapiirustukseen merkittyjen korkeustasojen perusteella sekä tiedot melusteestä pituudesta ja leveydestä. Samoin tulisi esittää, mihin tietolähteisiin esitetyt äänitehotasot perustuvat. Hallinto-oikeus huomauttaa, että puumurskaimen äänitehotaso on useilla murskaintyypeillä noin 120–122 dB(A). Hakemuksen mukaan puunmurskaus suoritetaan siirrettävällä murskaimella, joten mikäli murskaintyyppi voi vaihdella eri murskauskerroilla, tulee melumallinnuksen tältä osin perustua meluisimman käytettävän murskaimen äänitehotasoihin. Mallinnuksessa ilmoitettua suurempi murskaimen äänitehotaso saattaa ennalta arvioiden johtaa siihen, että 55 dB (L_{Aeq}) lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ylittyy. Hakemuksesta tulisi käydä ilmi myös eri melunlähteiden käytön riittävän yksityiskohtainen kuvaus ja mahdollinen käytön yhtäaikaisuus.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksessa kuvattua toimintaa koskevassa ympäristölupahakemuksessa on otettava huomioon, myös ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 13 kohta huomioiden, että toiminnassa on mahdollista muodostua kuormitteista hule- ja/tai suotovettä. Hakemuksessa tulisikin esittää selvitys toiminta-alueen vesitaseesta, arvio toiminta-alueella maaperään imeytyvän suotoveden ja muodostuvan huleveden määrästä, selvitys toiminnassa syntyvän ja alueelta pois johdettavan hule- ja suotoveden laadusta sekä arvio pois johdettavan veden aiheuttamasta pilaantumisen vaarasta huomioiden toiminta-alueen ympäristön olosuhteet. Selvityksen perusteella tulee tarvittaessa arvioitavaksi kyseisten vesien käsittelytarve ennen alueelta poisjohtamista, ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu luvantarve sekä tarve saada toiminnalle ympäristönsuojelulain 68 §:ssä tarkoitettu oikeus jäteveden johtamiseen toisen alueella. Hakemuksessa on nyt puheena olevan kaltaisen toiminnan kohdalla tyypillisesti esitettävä selvitys myös toiminta-alueen läheisyydessä sijaitsevista mahdollisista talousvesikaivoista, arvio talousvetenä käytettävän pohjaveden pilaumisriskistä ja tarvittaessa esitys kaivoveden tarkkailusta sekä tarvittaessa selvitys laitoksen sijaintialueen pohjaveden virtaussuunnista.

Asian näin päättyessä enempään lausumiseen yhtiön valituksen johdosta ei ole tarvetta.

Johtopäätös

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus kumoaa päätöksen ja palauttaa asian Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Johtokunnan on, mikäli Isape Oy haluaa jatkaa asian käsittelyä, varattava yhtiölle tilaisuus täydentää hakemustaan edellä kuvattujen puutteellisuuksien osalta ja meneteltävä muutoinkin ympäristönsuojelulain lupahakemuksen käsittelyä koskevien säännösten mukaisesti.

4. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman lain 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Isape Oy on vaatinut, että hallinto-oikeus velvoittaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan korvaamaan yhtiön oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut yhteensä 7 249,60 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen.

Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden asiassa antama ratkaisu kokonaisuudessaan ja erityisesti edellä lupahakemuksen käsittelystä todettu, hallinto-oikeus katsoo, että olisi kohtuutonta, jos yhtiö joutuisi kokonaisuudessaan itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Kohtuullisena yhtiölle korvattavina oikeudenkäyntikuluina voidaan pitää 1 500 euroa laillisine viivästyskorkeineen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Oulun kaupunginhallituksen sekä Kempeleen ja Tyrnävän kunnanhallitusten on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **29.09.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Jaana Nyman, sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit Petri Hiltunen ja Jaakko Heinolainen. Asian on esitellyt Jaakko Heinolainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asiantuntijajärjestelmässä.

Jakelu

Isape Oy c/o AA Petri Pehkonen, maksutta

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat, maksutta

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta

Kempeleen kunnanhallitus

Tyrnävän kunnanhallitus

Oulun kaupunginhallitus

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue, sähköisesti

Fingrid Oyj

Oulun Seudun Sähkö

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>